

საქართველოს დავის
სახელმწიფო განვითარების
სამსახური

2019 წელს გაწეული საქმიანობის ანგარიში

ძვირფასო მკითხველებო,

სსიპ „საქართველოს დაზღვევის სახელმწიფო ზედამხედველობის სამსახური“ წარმოადგენს ქვეყნის მასშტაბით სადაზღვევო საქმიანობის საზედამხედველო რგოლს და მისი ერთ-ერთი მთავარი ფუნქცია არის დაზღვევის სფეროში სახელმწიფო პოლიტიკის გატარება.

2019 წელს მნიშვნელოვანი ცვლილებები შევიდა „დაზღვევის შესახებ“ საქართველოს კანონში და ასევე, გამოიცა სამსახურის უფროსის ათი ბრძანება. ცვლილებებით გაფართოვდა დაზღვევის სფეროში საშუაშალო საქმიანობის სარეგულაციო ჩარჩო, დადგინდა სადაზღვევო ბროკერთა როგორც ადგილზე, ისე დისტანციური ზედამხედველობის მიდგომები, მათი ფინანსური სიმყარის უზრუნველსაყოფად განისაზღვრა კაპიტალის/საგარანტიო ფონდის ფლობის ვალდებულება, გაფართოვდა ანგარიშგების სტანდარტები, დადგინდა სადაზღვევო ბროკერის ვალდებულება ყოველწლიურად წარმოადგინოს გასული წლის აუდიტირებული ფინანსური ანგარიშგება, სადაზღვევო ბროკერის ადმინისტრატორთა და დამფუძნებელთა მიმართ დაწესდა შესაფერისობის კრიტერიუმები, შემოღებულ იქნა სანქციონების სისტემა და განისაზღვრა მიდგომები მომხმარებელთა უფლებების უკეთესად დაცვის მიზნით. გარდა ამისა, დამტკიცდა „მზღვევლის მიერ აღებული ნეტო ვალდებულებებსა და საზედამხედველო კაპიტალს შორის ზღვრული თანაფარდობის წესი“, რაც უზრუნველყოფს, დიდი მოცულობის სადაზღვევო შემთხვევებმა არ მოახდინოს მნიშვნელოვანი უარყოფითი გავლენა მზღვევლის გადახდისუნარიანობაზე.

2019 წელი, ასევე, გამორჩეული იყო საერთაშორისო ასპარეზზე საქმიანობის გააქტიურებით, რაც სასიცოცხლოდ მნიშვნელოვანია სფეროს განვითარებისთვის და ემსახურება საერთაშორისო სტანდარტების დანერგვის ხელშეწყობას. ამ მიზნით, სამსახური აქტიურად თანამშრომლობდა საერთაშორისო ორგანიზაციებთან, მიიღო არა ერთი საექსპერტო დახმარება, მონაწილეობდა საერთაშორისო კონფერენციებსა და სწავლებებში და გაეცნო

თანამედროვე საზედამხედველო მიდგომებს.

საერთაშორისო არენაზე გააქტიურებისა და ინტენსიური მუშაობის შედეგად, საქართველოს დაზღვევის სახელმწიფო ზედამხედველობის სამსახური:

- ▶ პირველად აირჩიეს დაზღვევის ზედამხედველთა საერთაშორისო ასოციაციის (IAIS) შეფასებისა და იმპლემენტაციის კომიტეტის (AIC) წევრად, მისი ორგანიზაციაში წევრობის მანძილზე;
- ▶ სპეციალური მოწვევით, როგორც არაწევრი ქვეყანა, მონაწილეობდა EIOPA-ს მიერ ორგანიზებულ დასავლეთ ბალკანეთის დაზღვევის ზედამხედველთა პირველ ფორუმში;
- ▶ პირველად გაწევრიანდა საპენსიო ზედამხედველთა საერთაშორისო ასოციაციაში (IOPS), რასაც წინ უძღოდა ინტენსიური მოლაპარაკებები;
- ▶ სამსახური პირველად მიიწვიეს ცენტრალური, აღმოსავლეთ და სამხრეთ-აღმოსავლეთ ევროპის (CESEE) რეგიონის ფარგლებში გამართულ სხვადასხვა ღონისძიებებზე;

საანგარიშო პერიოდი ასევე გამორჩეული იყო სხვა მნიშვნელოვანი ღონისძიებებით:

- ▶ სამსახურმა მონაწილეობა მიიღო IAIS-ის მიერ გამართულ არაერთ შეხვედრაში, მათ შორის არაბეთის გაერთიანებულ საემიროების ქ. აბუ-დაბიში გამართულ რიგით 26-ე წლიურ საერთაშორისო კონფერენციაში, რაც მისი მასშტაბურობის გათვალისწინებით, მნიშვნელოვანი იყო საერთაშორისო ურთიერთობების გაღრმავებისთვის.
- ▶ სამსახურში დაიწყო ევროკავშირის მიერ დაფინანსებული საჯარო სამსახურების დამშობილების 2 წლიანი პროექტი (TWINNING), რომლის მიზანია ევროკავშირთან ხელმონერილი ასოცირების შეთანხმების შესაბამისად, დაზღვევის სფეროს ევროპულ სტანდარტებთან დაახლოება;
- ▶ ჩვენი რეგიონის მასშტაბით, თბილისში პირველად გაიმართა კონფერენცია აქტუართა საერთაშორისო ასოციაციის (ASTIN) ეგიდით; აშშ-ს საერთაშორისო განვითარების სააგენტოს (USAID „Governing for growth (G4G

in Georgia”) პროგრამის ფარგლებში მოხდა მოქმედი აქტუარების/აქტუარად მუშაობის მსურველთა გადამზადება/სერტიფიცირება ევროპული სტანდარტების შესაბამისად.

- ▶ XPRIMM-თან („მედიის მიერ გადაზღვევისა და დაზღვევის ბაზრის ხელშეწყობა“) მჭიდრო თანამშრომლობის შედეგად, ქ. თბილისში გაიმართა საერთაშორისო სადაზღვევო კონფერენცია;
- ▶ სამსახურის მოწვევით, თბილისს ესტუმრნენ საერთაშორისო ექსპერტები ჩრდილოეთ მაკედონიიდან და სლოვაკეთის რესპუბლიკიდან, რომლებმაც თანამშრომლებისთვის ჩაატარეს სემინარი სადაზღვევო სფეროს აქტუალურ საკითხებზე.

მოხარული ვარ, ვრცლად, ამ და სხვა მიმართულებით გაწეული საქმიანობის შესახებ, წარმოგიდგინოთ სსიპ საქართველოს დაზღვევის სახელმწიფო ზედამხედველობის სამსახურის 2019 წლის დეტალური ანგარიში.

დავით ონოფრიშვილი

სამსახურის უფროსი

სარჩევი

1.	ლიცენზირება/რეგისტრაცია	4
2.	საკანონმდებლო პროცესი	6
3.	საერთაშორისო ურთიერთობები	11
3.1.	საჯარო სამსახურების დამოკიდებულების პროექტი (TWINNING)	16
4.	მომხმარებელთა უფლებები	20
5.	საზედამხედველო საქმიანობა	23
6.	ფულის გათვთრების წინააღმდეგ ბრძოლა	25
7.	საქართველოს ეკონომიკა და სადაზღვევო სექტორი	27
8.	საქართველოს სადაზღვევო ბაზარი და საზედამხედველო სისტემა	31
8.1.	ბაზრის კონცენტრაცია	35
8.2.	საქმიანობის დინამიკა	36
8.3.	მზღვევლების აქტივების და ვალდებულებების სტრუქტურა	39
8.4.	სექტორის ფინანსური სიმყარის უზრუნველყოფა	40
8.5.	სადაზღვევო ბროკერები	43

1. ლიცენზირება/რეგისტრაცია

2019 წლის მონაცემებით, საქართველოში ოპერირებდა 17 ლიცენზირებული სადაზღვევო ორგანიზაცია, რომელთაგან 16 ფლობს როგორც სიცოცხლის დაზღვევის, ისე დაზღვევის (არა სიცოცხლის) ლიცენზიას, ხოლო ერთი - მხოლოდ დაზღვევის (არა სიცოცხლის) ლიცენზიას.

„დაზღვევის შესახებ“ საქართველოს კანონის საფუძველზე, მზღვეველის ადმინისტრატორის (სამეთვალყურეო საბჭოს წევრი, დირექტორი) და შიდა აუდიტის დანიშვნა/ცვლილება, ექვემდებარება სამსახურის მიერ წინასწარ შესწავლას - კანდიდატის მიერ კანონით გათვალისწინებულ შესაფერისობის კრიტერიუმებთან შესაბამისობის დადგენის მიზნით. 2019 წელს სამსახურის მიერ განხილულ და შესწავლილ იქნა სადაზღვევო კომპანიების მიერ წარმოდგენილი ადმინისტრატორობის 13 კანდიდატი, რომელთა შესაფერისობის კრიტერიუმებთან შესაბამისობის დამადასტურებელ დოკუმენტებზე/ინფორმაციაზე დაყრდნობით გაცემულ იქნა 11 თანხმობა და 2 უარი. ასევე, შესწავლილ იქნა შიდა აუდიტის ერთი კანდიდატურა და გაიცა თანხმობა მის დანიშვნაზე.

„დაზღვევის შესახებ“ საქართველოს კანონის შესაბამისად, სამსახურის მხრიდან ასევე წინასწარ შესწავლას ექვემდებარება მზღვეველის მნიშვნელოვანი წილის მფლობელი აქციონერების ცვლილების საკითხი. 2019 წელს სამსახურის მიერ შესწავლილი იქნა სს „სადაზღვევო კომპანია ევროინს ჯორჯია“-ს აქციონერებში განსახორციელებელი ცვლილებები, რაზეც გაიცა თანხმობა.

2019 წლის მდგომარეობით, სამსახურში რეგისტრირებული იყო 4 არასახელმწიფო საპენსიო სქემა, რომელთაგან 3 სქემის დამფუძნებელია

სადაზღვევო კომპანია, ხოლო ერთის - არა მზღვეველი იურიდიული პირი - საკუთარი დასაქმებულებისათვის. ესენი არიან:

1. სს „სადაზღვევო კომპანია ალდაგი“;
2. სს „სადაზღვევო კომპანია ჯიპიაი ჰოლდინგი“;
3. სს „დაზღვევის საერთაშორისო კომპანია ირაო“;
4. შპს „საქაერონავიგაცია“.

დაზღვევის სფეროში საშუამავლო საქმიანობის სარეგულაციო ჩარჩოს გაფართოების მიზნით, 2019 წლის 3 სექტემბერს საქართველოს პარლამენტმა შეიტანა ცვლილებები „დაზღვევის შესახებ“ საქართველოს კანონში. ცვლილებები შეეხო ისეთ ასპექტებს, როგორიც არის სადაზღვევო ბროკერის და სადაზღვევო აგენტის საქმიანობის ძირითადი განმასხვავებელი პრინციპების დაზუსტება, დაზღვევის სფეროში საბროკერო საშუამავლო საქმიანობის ჩარჩოს ზუსტი განსაზღვრა, სადაზღვევო ბროკერად რეგისტრაციის პირობები, მომხმარებელთან მიმართებაში სავალდებულო ინფორმაციის მიწოდების ვალდებულება, ფინანსური სიმყარის უზრუნველყოფის ინსტრუმენტები, სანქციონების სისტემა, ასევე განისაზღვრა სადაზღვევო ბროკერის სახელწოდებაში სიტყვების „სადაზღვევო ბროკერი“ ან ამ სიტყვებით სხვა სიტყვათწყობის გამოყენების აუცილებლობა, რათა სახელწოდებიდანვე იქნას იდენტიფიცირებული სუბიექტის საქმიანობა. აღნიშნულიდან გამომდინარე, 2019 წელს 15 სადაზღვევო ბროკერის მიერ საფირმო სახელწოდების შეცვლასთან დაკავშირებით, სამსახურმა განახორციელა შესაბამისი ადმინისტრაციული პროცედურები, რეგისტრაციის თაობაზე ინდივიდუალურ-სამართლებრივ აქტებში ცვლილებებთან დაკავშირებით. შესაბამისი ცვლილებები აისახა ასევე სადაზღვევო ბროკერთა რეესტრში.

2019 წლის განმავლობაში რეგისტრაცია გაუქმდა 8 სადაზღვევო ბროკერს:

- ▶ შპს „MMA GEORGIA“;
- ▶ შპს „TRUST BROKER“;
- ▶ შპს „ფინანსური რისკების გადანყვეტა“;
- ▶ შპს „სადაზღვევო ბროკერი ვაისი“;
- ▶ შპს „ლონდონ პრაიმ ინტერნაციონალ ბროკერი“;
- ▶ შპს „გლობალ ინშურან ბროკერი“;
- ▶ შპს „დიჯიტალიზი“;
- ▶ შპს „დარაბი“.

საანგარიშო პერიოდში რეგისტრაციაში გატარდა 3 ახალი სადაზღვევო ბროკერი:

- ▶ შპს „ქომფეარ სადაზღვევო ბროკერი“;
- ▶ შპს „სადაზღვევო ბროკერი ბროკერს ჰაბი“;
- ▶ შპს „სადაზღვევო საბროკერო ფირმა ჯეო ინსი“

ზემოაღნიშნული ცვლილებების გათვალისწინებით, 2019 წლის ბოლოს, სადაზღვევო ბროკერების სარეგისტრაციო რეესტრში რეგისტრირებული იყო შემდეგი 20 სადაზღვევო ბროკერი:

1. შპს „სადაზღვევო ბროკერი მაი ჯორჯია“
2. შპს „რეზოლუშენ ინშურანს ბროუქერს, საქართველო“
3. შპს „სადაზღვევო ბროკერი ჯი.ეს“;
4. შპს „ჯორჯიან რეინშურანს ბროკერს Georgian Reinsurance Brokers“
5. შპს „სადაზღვევო ბროკერი კაპიტალ გარანტი“;
6. შპს „სადაზღვევო ბროკერი რესპექტი“;
7. შპს „სიბ ჯორჯია სადაზღვევო ბროკერი“;
8. შპს „სადაზღვევო ბროკერი ნიკოლოზ ჯგუფი“;

9. შპს „სადაზღვევო ბროკერი ჯეოთრასთ“;
10. შპს „სადაზღვევო ბროკერი ვაისი“;
11. შპს „მაგნუსი სადაზღვევო ბროკერი“;
12. შპს „სადაზღვევო საბროკერო კომპანია აი ბი სი ჯორჯია“;
13. შპს „სადაზღვევო საბროკერო კომპანია კალმა“;
14. შპს „დაზღვევის და გადაზღვევის ბროკერი არრიბა“;
15. შპს „სადაზღვევო და გადაზღვევის ბროკერი ბროკერ ჰაუზ ჯორჯია“;
16. შპს „სადაზღვევო საბროკერო აი ჯი“;
17. შპს „საქართველოს სადაზღვევო ალიანსი - სადაზღვევო ბროკერი“;
18. შპს „ქომფეარ სადაზღვევო ბროკერი“;
19. შპს „სადაზღვევო საბროკერო ფირმა ჯეო ინსი“;
20. შპს „სადაზღვევო ბროკერი ბროკერს ჰაბი“.

„დაზღვევის შესახებ“ საქართველოს კანონში შეტანილი ცვლილებებიდან გამომდინარე, სადაზღვევო ბროკერებს დაეკისრათ ფინანსური სტაბილურობის ინსტრუმენტების - მინიმალური კაპიტალის/საგარანტიო ფონდის და პროფესიული პასუხისმგებლობის დაზღვევის ფლობის ვალდებულება, რომლის დაკმაყოფილებაც სადაზღვევო ბროკერებს დაევალებათ 2020 წლის 1 იანვრიდან. სამსახურმა შეისწავლა კანონმდებლობით გათვალისწინებული ვალდებულებების შესრულების დაკმაყოფილების დამადასტურებლად სადაზღვევო ბროკერების მიერ წარმოდგენილი შესაბამისი დოკუმენტაცია, კერძოდ, მინიმალური კაპიტალის/საგარანტიო ფონდის შესაბამისი თანხის ფლობის საბანკო დოკუმენტები, პროფესიული პასუხისმგებლობის დაზღვევის პოლისი/ხელშეკრულება.

2. საკანონმდებლო პროცესი

2019 წლის განმავლობაში მნიშვნელოვანი საკანონმდებლო ცვლილებები გატარდა საქართველოს დაზღვევის სახელმწიფო ზედამხედველობის სამსახურის კომპეტენციას მიკუთვნებული საკითხების რეგულირებისათვის. მომზადდა „დაზღვევის შესახებ“ საქართველოს კანონში ცვლილების შეტანის თაობაზე“ კანონპროექტი და თანმდევი კანონპროექტები, გამოიცა და საქართველოს საკანონმდებლო მაცნეში გამოქვეყნდა სამსახურის უფროსის ათი ბრძანება.

2019 წლის 3 სექტემბერს მთელი რიგი ცვლილებები შევიდა „დაზღვევის შესახებ“ საქართველოს კანონში დაზღვევის სფეროში საშუამავლო საქმიანობის რეგულირების მიზნით, რათა შექმნილიყო სახელმწიფო კონტროლისა და ზედამხედველობის იმგვარი საკანონმდებლო ინსტრუმენტი, რომ შესაძლებელი ყოფილიყო სფეროს უფრო ეფექტიანი რეგულირება. მოცემულ ეტაპზე, საკითხის პრიორიტეტულობის გათვალისწინებით, ცვლილებები შეეხო სადაზღვევო ბროკერების რეგულირების საკითხებს, ხოლო დაზღვევის აგენტის საქმიანობასთან დაკავშირებული საკითხების რეგულირება რეფორმის შემდგომი ეტაპისთვის დაიგეგმა.

საანგარიშო პერიოდში სადაზღვევო ბროკერების მიმართ განხორციელებული ცვლილებებით დაწესდა სარეგულაციო ჩარჩო და სამსახურს მიეცა უფლებამოსილება, დაადგინოს შესაბამისი წესები კანონით გათვალისწინებული ცვლილებების სრულყოფილად რეგულირების მიზნით. შეიქმნა საზედამხედველო მექანიზმი, დადგინდა სადაზღვევო ბროკერთა როგორც ადგილზე, ისე დისტანციური ზედამხედველობის მიდგომები, განისაზღვრა მათი ფინანსური სიმყარის უზრუნველყოფის საფუძვლები, გაფართოვდა ანგარიშგების სტანდარტები, დადგინდა სადაზღვევო ბროკერის ვალდებულება

სამსახურს ყოველწლიურად წარუდგინოს მოქმედი კანონმდებლობით დადგენილი წესით მომზადებული გასული წლის წლიური აუდიტირებული ფინანსური ანგარიშგება, სადაზღვევო ბროკერის ადმინისტრატორთა და დამფუძნებელთა მიმართ დაწესდა შესაფერისობის კრიტერიუმები, სანქციების სისტემა, დაზუსტდა რეგისტრაციის პირობები, მიდგომები მომხმარებელთა უფლებების უკეთესად დაცვის მიზნით, სადაზღვევო ბროკერის ფინანსური სიმყარის უზრუნველყოფის საფუძვლად განისაზღვრა მისი ვალდებულება ფლობდეს კაპიტალს/საგარანტიო ფონდს და პროფესიული პასუხისმგებლობის დაზღვევას.

კანონში შეტანილი ცვლილებებიდან გამომდინარე, შესაბამისი უფლებამოსილების ფარგლებში, საანგარიშო პერიოდში სამსახურის მიერ გამოიცა შემდეგი კანონქვემდებარე ნორმატიული აქტები:

- „სადაზღვევო ბროკერის მიერ საშუამავლო საქმიანობის განხორციელების ყველა ეტაპისთვის კაპიტალის/საგარანტიო ფონდის მინიმალური ოდენობის და შესაბამისი მოთხოვნების დადგენის წესი“ (სამსახურის უფროსის №34 ბრძანება, 25.09.2019წ.) - აღნიშნული დოკუმენტით დადგინდა, რომ სადაზღვევო ბროკერს საშუამავლო საქმიანობის განხორციელების ყველა ეტაპზე უნდა გააჩნდეს სამსახურის მიერ დადგენილი კაპიტალის/საგარანტიო ფონდის მინიმალური ოდენობა, რაც საშუამავლო საქმიანობის განხორციელების ყველა ეტაპზე, 100%-ით ფულადი ფორმით, უწყვეტად უნდა იყოს განთავსებული საქართველოში ლიცენზირებულ საბანკო დაწესებულებაში ამ მიზნით გახსნილ განცალკევებულ ანგარიშზე და მისი ოდენობა განისაზღვრა 30 000 ლარით.

- ▶ „სადაზღვევო ბროკერის პროფესიული პასუხისმგებლობის დაზღვევის წესი“ (სამსახურის უფროსის №38 ბრძანება, 27.09.2019წ.) - აღნიშნული დოკუმენტით განისაზღვრა სადაზღვევო ბროკერის ვალდებულება, საშუამავლო საქმიანობის განხორციელების ყველა ეტაპზე ფლობდეს პროფესიული პასუხისმგებლობის დაზღვევას ამავე ბრძანებით დადგენილი პირობების შესაბამისად. აღნიშნული წარმოადგენს მისი ფინანსური სიმყარის უზრუნველყოფის საფუძველს და ემსახურება საშუამავლო საქმიანობის განხორციელებისას მესამე პირისათვის მიყენებული მატერიალური ზიანის ანაზღაურებას.
- „სადაზღვევო ბროკერის ან/და ადმინისტრატორის მიმართ ფულადი ჯარიმის ოდენობის დადგენისა და დაკისრების წესი“ (სამსახურის უფროსის №35 ბრძანება, 25.09.2019წ.) - აღნიშნული დოკუმენტით სადაზღვევო ბროკერს სხვადასხვა ტიპის დარღვევისთვის დაუწესდა სხვადასხვა ოდენობის ჯარიმა/ფინანსური სანქცია. კანონქვემდებარე ნორმატიული აქტით სამსახურს მიეცა უფლებამოსილება, სადაზღვევო ბროკერის მიერ კანონმდებლობით დადგენილი მოთხოვნების შეუსრულებლობის შემთხვევაში, მისი ან/და მისი ადმინისტრატორის მიმართ გამოიყენოს შესაბამისი ჯარიმა. აღნიშნული დოკუმენტით ასევე დადგინდა ჯარიმის დაკისრების თაობაზე გამოცემული ინდივიდუალური ადმინისტრაციულ-სამართლებრივი აქტის აღსრულების წესი.
- ▶ „სადაზღვევო ბროკერის შიგა აღრიცხვის მოთხოვნები“ (სამსახურის უფროსის №36 ბრძანება, 25.09.2019წ.), რომლითაც განისაზღვრა დაზღვევის სფეროში საშუამავლო საქმიანობასთან დაკავშირებული, აღრიცხვას დაქვემდებარებული მონაცემები და აღნიშნული მონაცემების სისტემატიზაცია, აღრიცხვა, შენახვა და განახლება. მოცემული მოთხოვნის დაწესება წარმოადგენს დაზღვევის საშუამავლო

სისტემის გამართული ფუნქციონირების საფუძველს.

- ▶ „სადაზღვევო ბროკერის რეგისტრაციის და რეგისტრაციის გაუქმების წესი, აგრეთვე სადაზღვევო ბროკერის დამფუძნებლისა და ადმინისტრატორის შესაფერისობის კრიტერიუმები“ (სამსახურის უფროსის №40 ბრძანება, 24.12.2019წ.), რომლითაც გაფართოვდა სადაზღვევო ბროკერის რეგისტრაციის პირობები და რეგისტრაციის გაუქმების საფუძვლები, დაზუსტდა სადაზღვევო ბროკერის რეგისტრაციის და რეგისტრაციის გაუქმების პროცედურები, ასევე დადგინდა სადაზღვევო ბროკერის დამფუძნებლის და ადმინისტრატორის შესაფერისობის კრიტერიუმები. ამასთან, დადგინდა დაზღვევის სფეროში საშუამავლო საქმიანობის, როგორც სუბიექტის ძირითადი სამეწარმეო საქმიანობის წესდებით განსაზღვრის ვალდებულება. განმცხადებელს დაეკისრა პასუხისმგებლობა სარეგისტრაციოდ წარმოდგენილი დოკუმენტაციის სისწორეზე. საკანონმდებლო ცვლილებების გათვალისწინებით გაფართოვდა სადაზღვევო ბროკერის რეგისტრაციის გაუქმების საფუძვლები. დაზუსტდა სადაზღვევო ბროკერთა რეესტრის მოთხოვნები, მათ შორის ფორმები და რეესტრის მონაცემები. სადაზღვევო ბროკერის რეგისტრაციის, რეგისტრაციის გაუქმებისა და მასში ცვლილების შეტანის შესახებ ინფორმაცია დაექვემდებარა გამოქვეყნებას „საქართველოს საკანონმდებლო მაცნეში“, ხოლო ინფორმაცია რეგისტრაციის გაუქმების შესახებ ქვეყნდება სამსახურის ოფიციალურ ვებგვერდზე.

გარდა ზემოაღნიშნულისა, 2019 წლის 3 სექტემბერს „დაზღვევის შესახებ“ საქართველოს კანონში ცვლილებები შევიდა მზღვევლებთან მიმართებით, რომლითაც დაწესდა მათი აქციონერებისა და ბენეფიციარი მესაკუთრეების შესახებ ინფორმაციის გასაჯაროების მოთხოვნა, რაც ასევე ემსახურება

ფინანსურ სექტორში გამჭვირვალობასა და ნდობის ხარისხის ამაღლებას. საანგარიშო პერიოდში სამსახურში დაწყებულია მუშაობა შესაბამისი კანონქვემდებარე ნორმატიული აქტის პროექტზე.

ცვლილება შევიდა სამსახურის უფროსის 2013 წლის 24 დეკემბრის №03 ბრძანებით დამტკიცებულ „მზღვეველის სტატისტიკური ანგარიშგების ფორმებისა და მათი სსიპ საქართველოს დაზღვევის სახელმწიფო ზედამხედველობის სამსახურისათვის წარდგენის წესში“ (სამსახურის უფროსის №39 ბრძანება, 03.10.2019წ.). ცვლილებების შესაბამისად, მზღვეველებისგან აგრო დაზღვევის შესახებ (მათ შორის სახელმწიფოს მიერ სუბსიდირებული) ინფორმაციის სამსახურისთვის მიწოდება მოხდება ყოველ კვარტალურად, დამოუკიდებელი ფორმების მეშვეობით. არსებული ბრძანებით განსაზღვრული იყო მზღვეველის მიერ სამსახურისათვის ყოველთვიური, ყოველკვარტალური და წლიური სტატისტიკური ანგარიშგების წარდგენის საკითხები, მასზე თანდართული ფორმების შესაბამისად. აგრო დაზღვევის მაჩვენებლების ასახვა ხდება ქონების დაზღვევის სახეობის მთლიან მაჩვენებლებში, რაც არ იძლეოდა შესაძლებლობას მომხდარიყო მონაცემების განცალკევება და მათი სათანადო სისტემატიზაცია. აღნიშნული ცვლილება მოემსახურება აგრო დაზღვევის პროგრამაში მონაწილე მზღვეველებისგან მოცემული პროგრამის ფარგლებში ინფორმაციის სისტემატიზებულად მიღების ხელშეწყობას და შესაბამისი სტატისტიკური მონაცემების სათანადო და დროულ დამუშავებას.

„დაზღვევის შესახებ“ საქართველოს კანონში 2019 წლის 20 დეკემბერს შევიდა ცვლილებები, რომლითაც დაზუსტდა ზოგიერთი მიდგომა, რომელიც გათვალისწინებულია „ფინანსური გირავნობის, ურთიერთგაქვითვისა და დერივატივების შესახებ“ საქართველოს კანონით. კერძოდ, ზუსტად განისაზღვრა დროებითი ადმინისტრაციის რეჟიმისა და სადაზღვევო საქმიანობის ლიცენზიის გაუქმების შესახებ გადაწყვეტილების ძალაში შესვლის საკითხი.

ორივე შემთხვევაში ინდივიდუალურ-ადმინისტრაციული სამართლებრივი აქტი ძალაში შედის სამსახურის ვებგვერდზე გამოქვეყნების მომენტიდან. გარდა აღნიშნულისა, დაზუსტდა ფინანსური გირავნობით უზრუნველყოფილი მოთხოვნის უპირატესი და უპირობო დაკმაყოფილების უფლება მზღვეველის სხვა კრედიტორებთან მიმართებით და ასევე, დაემატა ახალი შინაარსის მუხლი ურთიერთგაქვითვისა და საბოლოო ურთიერთგაქვითვის შესახებ.

დამტკიცდა „მზღვეველის მიერ აღებულ ნეტო ვალდებულებებსა და საზედამხედველო კაპიტალს შორის ზღვრული თანაფარდობის წესი“ (სამსახურის უფროსის №33 ბრძანება, 06.08.2019წ.). მოცემული ნორმატიული აქტის მიღების რეკომენდაცია გაიცა მსოფლიო ბანკის/სავალუტო ფონდის მიერ 2014 წელს ჩატარებული ფინანსური სექტორის შეფასების პროგრამის ფარგლებში (FSAP). აღნიშნულით უზრუნველყოფილი იქნება, რომ ერთმა სადაზღვევო შემთხვევამ არ მოახდინოს მნიშვნელოვანი უარყოფითი გავლენა მზღვეველის გადახდისუნარიანობაზე, მის საზედამხედველო კაპიტალზე, რომლის დარეგულირებისათვის საერთაშორისო პრაქტიკაში არსებობს დადგენილი მიდგომები, როგორცაა მზღვეველის მიერ ერთი რისკით აღებული ნეტო ვალდებულების, ანუ საკუთარ თავზე აღებული რისკის მაქსიმალური ზღვარის დადგენა მის საზედამხედველო კაპიტალთან მიმართებაში. ხოლო დადგენილ ზღვარს ზემოთ არსებული რისკი გადაზღვეულ უნდა იქნეს. საკუთარი შეკავების ზღვარი განისაზღვრა 15%-ით მისსავე საზედამხედველო კაპიტალთან მიმართებით, ხოლო შემდგომ განისაზღვრა იმ გადამზღვეველი კომპანიების კრიტერიუმები, სადაც შესაძლებელია გადაეზღვეს ზღვარს ზემოთ დარჩენილი რისკი. სანდოობის მაღალი ხარისხის გათვალისწინებით, ასეთად განისაზღვრა 2 კრიტერიუმი - კვალიფიციური სარეიტინგო სააგენტოების მიერ კონკრეტული საკრედიტო რეიტინგ მინიჭებული გადამზღვეველი და კოეფიციენტი, რომელიც ეკვივალენტურია გადახდისუნარიანობა 2-ის (solvency II) შესაბამისი პროცენტული მაჩვენებლისა.

ცვლილება შევიდა 2016 წლის №15 ბრძანებით დამტკიცებულ „სადაზღვევო საქმიანობის განხორციელებისას მზღვეველის მიერ გადახდისუნარიანობის მარჯის გაანგარიშების წესში“ (სამსახურის უფროსის №41 ბრძანება, 30.12.2019წ). არსებული წესი გადახდისუნარიანობის მარჯის გაანგარიშების ერთ-ერთ მეთოდად ითვალისწინებს ბარალებზე დაყრდნობის მეთოდს. ვინაიდან, პრაქტიკაში არსებობს ისეთი სადაზღვევო პოლისები, რომლითაც გათვალისწინებული რისკები 100%-ით არის გადაზღვეული და შესაბამისად, სადაზღვევო შემთხვევის დადგომისას ზიანის ანაზღაურება სრულად ხდება გადამზღვევლების მიერ, მიზანშეუწონლად იქნა მიჩნეული მზღვეველების გადახდისუნარიანობის მარჯის გაანგარიშებისას ასეთი ბარალების გათვალისწინება. ზემოაღნიშნულიდან გამომდინარე, არსებულ წესში შეტანილი ცვლილებებით განისაზღვრა, რომ დამდგარი ბრუტო და ნეტო ბარალების ოდენობის გაანგარიშებისას არ იქნეს გათვალისწინებული (გამოკლებულ იქნას) ის ბარალები, რომლებსაც 100%-ით ანაზღაურებენ შესაბამისი რეიტინგის მქონე გადამზღვევლები.

ცვლილება შევიდა საქართველოს დაზღვევის სახელმწიფო ზედამხედველობის სამსახურის უფროსის 2015 წლის 17 მარტის №02 ბრძანებით დამტკიცებულ „მზღვეველის მიმართ ფულადი ჯარიმის განსაზღვრის, დაკისრებისა და აღსრულების წესში“ (სამსახურის უფროსის №32 ბრძანება, 08.02.2019წ.).

ცვლილება შევიდა საქართველოს დაზღვევის სახელმწიფო ზედამხედველობის სამსახურის უფროსის 2017 წლის 3 აპრილის №18 ბრძანებით დამტკიცებულ „მზღვეველის მიერ სადაზღვევო მომსახურების განწევასა მომხმარებელთა უფლებების დაცვის შესახებ ინსტრუქცია“-ში (სამსახურის უფროსის №37 ბრძანება, 25.09.2019წ.).

სამსახურის მიერ შემუშავებული კანონპროექტი „საქართველოში რეგისტრირებული ავტოსატრანსპორტო საშუალების მფლობელის სამოქალაქო პასუხისმგებლობის სავალდებულო

დაზღვევის შესახებ“, რომელიც 2018 წელს გადაეცა საქართველოს პარლამენტს განსახილველად, კვლავ საკომიტეტო განხილვების ეტაპზეა სადაზღვევო ინდუსტრიისა და სხვა დაინტერესებულ მხარეთა ჩართულობით. საკითხის ირგვლივ გამოიკვეთა განსხვავებული მიდგომები, შესაბამისად, საანგარიშო პერიოდში კვლავ გაგრძელდა მსჯელობა პარლამენტში წარდგენილ კანონპროექტთან დაკავშირებით.

მომზადდა საქართველოს მთავრობის დადგენილების პროექტი „მასობრივი თავშეყრის ობიექტების განსაზღვრისა და მათი მფლობელების მიერ მესამე პირის წინაშე სამოქალაქო პასუხისმგებლობის სავალდებულო დაზღვევის წესისა და პირობების დადგენის შესახებ“.

სამსახურმა საქართველოს მთავრობის 2019 წლის 29 მარტის №177 დადგენილებით დამტკიცებული „მასობრივი თავშეყრის ობიექტების განსაზღვრისა და მათი მფლობელების მიერ მესამე პირის წინაშე სამოქალაქო პასუხისმგებლობის სავალდებულო დაზღვევის წესისა და პირობების“ აღსრულების მიზნით, მოიკვლია და სსიპ სოციალური მომსახურების სააგენტოს მიაწოდა ინფორმაცია იმ მზღვეველების შესახებ, რომლებიც ახორციელებენ საქმიანობას ამ დადგენილებით გათვალისწინებულ სავალდებულო დაზღვევის სახეობაში. ასევე, სსიპ სოციალური მომსახურების სააგენტოს მომართვის საფუძველზე, „დაზღვევის შესახებ“ საქართველოს კანონით მინიჭებული კომპეტენციის ფარგლებში, განიხილა და სსიპ სოციალური მომსახურების სააგენტოს წარუდგინა მოსაზრებები მათ მიერ გადმოგზავნილ ხელშეკრულების პროექტზე და ვინაიდან, ხელშეკრულების მხარედ მოაზრებული იყო შესაბამისი დაზღვევის სახეობაში მონაწილე მზღვეველი, ხელშეკრულების პროექტი, შესასწავლად და შემდგომი რეაგირებისთვის გადაუგზავნა სადაზღვევო ორგანიზაციებს.

საანგარიშო პერიოდში სამსახურმა განიხილა შემოსავლების სამსახურის მომარ-

თვები საქართველოს მთავრობის №177 დადგენილებით დამტკიცებული „მასობრივი თავშეყრის ობიექტების განსაზღვრისა და მათი მფლობელების მიერ მესამე პირის წინაშე სამოქალაქო პასუხისმგებლობის სავალდებულო დაზღვევის წესისა და პირობების“ გამოყენების თაობაზე.

მომზადდა ჩარჩო პროექტი ზარალების ადმინისტრირების პროცესის ძირითადი ეტაპების თაობაზე, რომელიც დაფუძნებულია OECD-ს შესაბამის რეკომენდაციებსა და ზარალების რეგულირების პროცესების თაობაზე „დაზღვევის ფუძემდებლური პრინციპებით“ (ICP) დადგენილ ნორმებზე.

2019 წელს სამსახურმა კვლავ გააგრძელა მუშაობა დაზღვევის სფეროში მიმდინარე დიგიტალიზაციის გამოწვევებზე. საანგარიშო პერიოდში ჩატარდა პრეზენტაცია - „ციფრული მომავალი და სადაზღვევო სექტორი“. პრეზენტაციის ფარგლებში აქცენტები გაკეთდა: სადაზღვევო სექტორის დიგიტალიზაციის პროცესში არსებულ გამოწვევებსა და ტენდენციებზე, ახალი საზედამხებდველო მიდგომებისა და ჩარჩოს შემუშავების აუცილებლობაზე; მონაცემთა ელექტრონული მიმოცვლის რეგლამენტირების მყარი სამართლებრივი საფუძვლის შექმნის, მიწოდების ჯაჭვის მართვაში არსებული ინოვაციების, სადაზღვევო ორგანიზაციების კიბერუსაფრთხოების და ე.წ. „სუპტეკის“ (საზედამხებდველო ორგანოების მიერ ზედამხებდველობის განხორციელება ინოვაციური ტექნოლოგიების გამოყენებით) მიმართულებით განსახორციელებელ კონკრეტულ ღონისძიებებზე. ამ პრეზენტაციასა და ელექტრონული გაყიდვების კუთხით სამსახურის უფროსის 2017 წლის 3 აპრილის №18 ბრძანებით დამტკიცებულ „მზღვევლის მიერ სადაზღვევო მომსახურების გაწევისას მომხმარებელთა უფლებების დაცვის შესახებ ინსტრუქციაში“ 2019 წელს შეტანილ ცვლილებებში აისახა ქ. ვენაში დიგიტალიზაციის თემაზე ავტო დაზღვევის კონფერენციასა და ქონების დაზღვევის ფორუმზე მიღებული უახლესი ინფორმაცია.

სამსახურში შეიქმნა და ფუნქციონირებს სამუშაო ჯგუფი დიგიტალიზაციის საკითხებზე, რომლის საქმიანობის ფარგლებშიც მომზადდა მზღვევლების მიერ საკუთარი კიბერუსაფრთხოების და ინფორმაციული სისტემების მდგომარეობის თაობაზე წერილობით წარმოდგენილი ინფორმაციის მიმოხილვა; ამავე თემაზე 14 სადაზღვევო ორგანიზაციასთან ჩატარდა შეხვედრები, დამუშავდა 11 სადაზღვევო ორგანიზაციის მიერ წარმოდგენილი ინფორმაციული ტექნოლოგიების სფეროში დადებული აუტოსორსინგული ხელშეკრულებები და გაკეთდა სადაზღვევო სექტორში ამ მიმართულებით არსებული აუტოსორსინგის პრაქტიკის მოკლე აღწერილობა.

პროპორციულობის პრინციპზე დაფუძნებული დიგიტალიზაციის პროცესის მარეგულირებელი ნორმატიული ბაზის შექმნის მიზნით, საანგარიშო წლის განმავლობაში მომზადდა 5 პროექტი ელექტრონული გაყიდვების, ინფორმაციული სისტემებისადმი მინიმალური მოთხოვნების დაწესების, შიგა აღრიცხვის, ინფორმაციული ტექნოლოგიების სფეროში აუტოსორსინგული ხელშეკრულებების მიმართ მოთხოვნების დაწესების და კიბერუსაფრთხოების საკითხებზე.

3. საერთაშორისო ურთიერთობები

2019 წლის განმავლობაში სამსახური მნიშვნელოვნად გააქტიურდა საერთაშორისო ორგანიზაციებთან თანამშრომლობის მიმართულებით, მიიღო არა ერთი საექსპერტო დახმარება დაზღვევის სფეროში არსებული ნორმატიული და სარეგულაციო სისტემის დახვეწის მიზნით და საერთაშორისო კონფერენციებსა და სწავლებებში მონაწილეობით, გაეცნო თანამედროვე ტენდენციებს. სამსახური, ინტენსიური მუშაობის შედეგად, განვერიანდა საპენსიო ზედამხედველთა საერთაშორისო ასოციაციაში (IOPS - International Organisation of Pension Supervisors) და ასევე, დაზღვევის ზედამხედველთა საერთაშორისო ასოციაციის (IAIS - International Association of Insurance Supervisors) წევრობის მანძილზე, სამსახური პირველად აირჩიეს ასოციაციის შეფასებისა და იმპლემენტაციის კომიტეტის (Assessment and Implementation Committee) წევრად.

2019 წელს კვლავ გაგრძელდა სამსახურის თანამშრომლობა დაზღვევის ზედამხედველთა საერთაშორისო ასოციაციასთან (IAIS), რომელიც აერთიანებს 150-ზე მეტ მარეგულირებელ ორგანოს. ვინაიდან იგი წარმოადგენს დაზღვევის საზედამხედველო სტანდარტების დანერგვის საერთაშორისო ორგანოს, საქართველოს სადაზღვევო სისტემა/კანონმდებლობა ეტაპობრივად შესაბამისობაში უნდა მოვიდეს მათ მიერ შემუშავებულ დაზღვევის ძირითად პრინციპებთან (ICPs), რაც ასევე გათვალისწინებულია საქართველო-ევროკავშირის შორის ასოცირების შეთანხმებით.

წინა წლების მსგავსად, სამსახური 2019 წელსაც ჩართული იყო ასოციაციის თვითშეფასების ონლაინ პროგრამაში - დაზღვევის სხვადასხვა ძირითად პრინციპებთან (ICPs) შესაბამისობის დადგენის მიზნით.

2019 წელს, დაზღვევის ზედამხედველთა საერთაშორისო ასოციაციის და ფინანსური სტაბილურობის ინსტიტუტის ეგიდით (FSI - Financial Stability Institute), კვლავ ჩატარდა ონლაინ სასწავლო კურსი (FIRST ONE PROGRAMM), რომელიც ეყრდნობა დაზღვევის ძირითად პრინციპებს (ICPs). სამსახურის თანამშრომლებმა კვლავ მიიღეს მონაწილეობა აღნიშნულ პროგრამაში, რამაც მათ მისცა საშუალება გაეუმჯობესებინათ პროფესიული მომზადების დონე და აემაღლებინათ კვალიფიკაცია.

2019 წელს სამსახურმა მონაწილეობა მიიღო ასოციაციის მიერ გამართულ შემდეგ გლობალურ შეხვედრებში:

- რიგით 26-ე წლიური საერთაშორისო კონფერენცია, რომელიც გაიმართა არაბეთის გაერთიანებული საემიროების ქ. აბუ-დაბიში. აღნიშნული კონფერენცია მნიშვნელოვანი იყო საერთაშორისო ურთიერთობების გაღრმავების მიმართულებით, ვინაიდან იგი მასშტაბური ღონისძიებაა, რომელშიც მონაწილეობას იღებენ როგორც დაზღვევის ზედამხედველები და მარეგულირებლები (ასოციაციის წევრები), ისე ბიზნეს წარმომადგენლები და სხვა დაინტერესებული მხარეები. თანამედროვე სამყაროზე ციფრული ტექნოლოგიების ზეგავლენის ფაქტორების გათვალისწინებით, წლევანდელი კონფერენციის ძირითადი თემა იყო „ზედამხედველობა ციფრულ ხანაში“. განიხილეს იქნა ხელოვნური ინტელექტის საკითხები დაზღვევაში, მისი როლი სადაზღვევო ზედამხედველობაში და მონაცემთა ბაზის (big data) სისტემატიზაციის უახლესი მიდგომები. ციფრული ტექნოლოგიები

სწრაფად განვითარებად, გლობალურ სა-
დაზღვევო სექტორში და მათი გავლენა
ბაზრის სტრუქტურაზე და ზედამხედ-
ველობის ეფექტიან მიდგომებზე, მო-
ნაცემების შეგროვების, ანალიტიკური
შესაძლებლობების და ხელოვნური
ინტელექტის კავშირი სადაზღვევო სექ-
ტორთან, კიბერ უსაფრთხოების და ციფ-
რული ტექნოლოგიების გამოწვევები
დაზღვევაში. ყურადღება დაეთმო მზარდი
ბიზნესის მიმართულებას კიბერ რისკებთან
დაკავშირებით და ანდერაიტინგულ მიდ-
გომებსა და გამოწვევებს.

აღნიშნული წლიური კონფერენცია მნი-
შვნელოვანი იყო იმ მხრივაც, რომ სწორედ
ამ ღონისძიებაზე სამსახური პირველად
აირჩიეს ასოციაციის შეფასებისა და
იმპლემენტაციის კომიტეტის (Assess-
ment and implementation Committee) წევ-
რად, რომელსაც შეხვედრებში, კენჭის-
ყრაში და კომიტეტის სხვა მრავალ
საქმიანობაში წარმოადგენს სამსახურის
უფროსი. კომიტეტის წევრობა იძლევა
შესაძლებლობას, უფრო აქტიური იყოს
სამსახურის ჩართულობა ორგანიზაციის
საქმიანობაში და მნიშვნელოვანი წილ
გადადებული ნაბიჯია, როგორც ახალი
ხედვების და მიდგომების გაცნობის, ისე
საერთაშორისო ჩართულობის გაძლიერე-
ბის გზაზე.

- რიგით მე-12 წლიური გლობალური სე-
მინარი, რომელიც გაიმართა არგენტინის
რესპუბლიკის ქ. ბუენოს აირესში. აღნი-
შნულ ღონისძიებაში მონაწილეობა მნი-
შვნელოვანი იყო საერთაშორისო ზედამ-
ხედველობის სტანდარტების განვითარების
და თანამშრომლობის გაძლიერებისთვის.
შეხვედრაზე განიხილეს ასოციაციის
2020-2024 წლის სტრატეგიული გეგმა,
დაზღვევის სექტორში სისტემური რისკის
პოლისტიკური ჩარჩო, დაზღვევის როლი
ეკონომიკის განვითარებასა და მდგრადი
ინფრასტრუქტურული ინვესტიციების
განხორციელებაში.

2019 წელს კვლავ გაგრძელდა თანამშრომ-
ლობა მსოფლიო ბანკთან (WORLD BANK). კერ-
ძოდ, დასრულდა „საქართველოს ფინანსური
სექტორის გაღრმავებისა და ჩართულობის“
პროექტზე მუშაობა და გაგრძელდა მათთან
თანამშრომლობა ევროკავშირის მიერ და-
ფინანსებული „საქართველოს ფინანსური
ჩართულობისა და ანგარიშვალდებულების“
სამწლიანი (2019-2022) პროექტის ფარგლებში.
ევროკავშირის მიერ დაფინანსებული პრო-
ექტი ითვალისწინებს სამსახურისთვის
ტექნიკური დახმარების გაწევას და საქარ-
თველოს სადაზღვევო ბაზარზე ახალი
სადაზღვევო პროდუქტების განვითარება/
დანერგვას, როგორიცაა მესამე პირის წი-
ნაშე პასუხისმგებლობის სავალდებულო
დაზღვევა სამედიცინო მომსახურების მიმწო-
დებლებისთვის, მშენებლებისა და არქიტექ-
ტორებისათვის, სიცოცხლის დაზღვევის პრო-
დუქტების და ინდექსზე დაფუძნებული აგრო
დაზღვევის განვითარება და ხელშეწყობა.
აღნიშნული პროექტის ფარგლებში, 2019 წლის
20 დეკემბერს სსიპ საქართველოს დაზღვევის
სახელმწიფო ზედამხედველობის სამსახურსა
და ა(ა)იპ სოფლისა და სოფლის მეურნეობის
განვითარების სააგენტოს შორის გაფორმდა
თანამშრომლობის მემორანდუმი, რაც ითვა-
ლისწინებს აგრო დაზღვევის არსებული
პროგრამის გადახედვას და შესაბამისი
რეკომენდაციების შემუშავებას, ცოდნისა და
საერთაშორისო გამოცდილების გაზიარებას
ინდექსზე დაფუძნებული აგრო დაზღვევის
განვითარების პერსპექტივის შესახებ, არ-
სებული კანონმდებლობის გადახედვას, ახლის
შემუშავებას და ალტერნატიული სასოფლო-
სამეურნეო სადაზღვევო პროდუქტების შეთა-
ვებას. სამსახური, როგორც მემორანდუმით
განსაზღვრული დაზღვევის კომპონენტის ძი-
რითადი მხარე, უზრუნველყოფს აგრო დაზღვევის
სფეროს განვითარების ხელშეწყობას საუკე-
თესო გამოცდილებისა და დაზღვევის სფერო-
ში დანერგილი საერთაშორისო პრაქტიკის
გათვალისწინებით.

საქართველო, რეგიონის გათვალისწინებით
არის განვითარებული ცენტრალური, აღმო-

სავლეთ ევროპის და ამიერკავკასიის რეგიონულ კომიტეტში (CEET - Central, Eastern EU and Transcaucasian Region), რომელიც ძირითადად რეგიონულ ქრილში იხილავს დაზღვევის აქტუალურ საკითხებს. 2019 წელი ასევე იმ მხრივ იყო მნიშვნელოვანი, რომ საქართველომ გამოთქვა მზაობა უმასპინძლოს 2021 წლისთვის ხსენებული კომიტეტის ფარგლებში გასამართ საერთაშორისო შეხვედრას.

2019 წელს, კერძო (არა სახელმწიფო) საპენსიო სარეგულაციო ჩარჩოს სრულყოფისა და შესაბამისი პროცესების საერთაშორისოდ აღიარებული სტანდარტების შესაბამისად წარმართვისათვის, სამსახურმა მიიღო გადაწყვეტილება განეწესებინა საპენსიო ზედამხედველთა საერთაშორისო ასოციაციაში (IOPS), რისთვისაც წარმართა შესაბამისი მოლაპარაკებები. შედეგად, 2019 წლის ბოლოს ორგანიზაციის აღმასრულებელმა კომიტეტმა მიიღო გადაწყვეტილება საქართველოს დაზღვევის სახელმწიფო ზედამხედველობის სამსახურის ორგანიზაციაში განეწესებინა თაობაზე აღნიშნული ორგანიზაციის წარმომადგენს დამოუკიდებელ ორგანოს, რომელიც შეიქმნა 2004 წელს ეკონომიკური თანამშრომლობისა და განვითარების ორგანიზაციის (OECD) და საპენსიო რეგულატორთა და ზედამხედველთა საერთაშორისო ქსელის (INPRS) ინიციატივით (შტაბ-ბინა მდებარეობს საფრანგეთში, ქ. პარიზში). ამჟამად ორგანიზაციას ჰყავს 87 წევრი, მათ შორის ჩვენი მეზობელი სახელმწიფოები - სომხეთი, თურქეთი, რუსეთი, ყაზახეთი და სხვ. ორგანიზაცია მჭიდროდ თანამშრომლობს საერთაშორისო ორგანიზაციებთან, მსოფლიოს მრავალ ქვეყანასთან და ჩართულია საპენსიო ზედამხედველობის პოლიტიკის შემუშავება-განვითარებაში. აღსანიშნავია, რომ ორგანიზაცია ადგენს საპენსიო ზედამხედველობის საერთაშორისო სტანდარტებს, ასევე უზრუნველყოფს საპენსიო ზედამხედველობის სამსახურების დახმარებას, განსაკუთრებით ზრდადი ეკონომიკის ქვეყნებში. ორგანიზაციაში წევრობა იძლევა შესაძლებლობას სამსახურმა პარტნიორული ურთიერთობები დაამყაროს მსოფლიოს ანალოგიურ სამსახურებთან, გაიზაროს მათი გამოცდილება და პრაქტიკა,

მონაწილეობა მიიღოს და ჩაერთოს საერთაშორისო ღონისძიებებში და მიმართოს მოთხოვნით კონკრეტული ინტერესის საკითხებზე.

2019 წელს პირველად, სხვადასხვა დროს სამსახური მიიწვიეს ცენტრალური, აღმოსავლეთ და სამხრეთ-აღმოსავლეთ ევროპის (CESEE - Central, Eastern and South Eastern Europe) რეგიონის ფარგლებში გამართულ შემდეგ ღონისძიებებზე:

- ▶ „დაზღვევის ზედამხედველთა ინიციატივა“ (რიგით მე-17) - გაიმართა ჩრდილოეთ მაკედონიის რესპუბლიკის, ქ. სკოპიეში, რომელსაც დაესწრნენ მოცემული რეგიონის შემადგენლობაში შემავალი ქვეყნების დაზღვევის მარეგულირებლები. შეხვედრა შეეხო სადაზღვევო ბაზრის ბოლოდროინდელ ტენდენციებს და ზედამხედველთა წინაშე მდგარ გამოწვევებს. შეხვედრის ძირითად მიზანს წარმოადგენდა სადაზღვევო ბაზარზე გასატარებელი საზედამხედველო ღონისძიებების განხილვა და საკანონმდებლო ჰარმონიზაციის პროცესზე ინფორმაციის გაცვლა;
- ▶ „დაზღვევის ზედამხედველთა ინიციატივა“ (რიგით მე-18) - გაიმართა ჩეხეთის რესპუბლიკის ქ. პრაღაში და წინა ღონისძიების მსგავსად, მას დაესწრნენ მოცემული რეგიონის დაზღვევის მარეგულირებლები, სადაც იმსჯელეს ზედამხედველთა წინაშე მდგარ გამოწვევებზე. ვინაიდან მოცემული რეგიონის ქვეყნების უმრავლესობა ევროკავშირის წევრობის კანდიდატია, აღნიშნულ შეხვედრაზე მოხდა გამოცდილების გაზიარება ევროინტეგრაციის მიმართულებით გადადგმულ ნაბიჯებთან დაკავშირებით, რაც საქართველოს უმნიშვნელოვანესი გამოწვევაა;
- ▶ „ახალი სადაზღვევო ტენდენციები და მათი გავლენა ცენტრალურ აღმოსავლეთ და სამხრეთ რეგიონზე“ - გაიმართა ავსტრიის რესპუბლიკის ქ. ვენაში. კონფერენციას ზემოთ მითითებული ღონისძიებების მსგავსად, ესწრებოდნენ შესაბამისი რეგიონის დაზღვევის ზედამხედველი უწყე-

ბებისა და სადაზღვევო ასოციაციების წარმომადგენლები, სადაც საუბარი იყო CESEE რეგიონის ქვეყნების გამოწვევებზე, რომელიც განსხვავებულია ევროპის სხვა ქვეყნებისგან. საკვანძო რისკებად გამოტანილი იყო: სავალდებულო საპენსიო ფონდები, ავტომობილის მფლობელთა სავალდებულო პასუხისმგებლობის დაზღვევის ფასწარმოქმნა, ფულის გათეთრების საწინააღმდეგო ღონისძიებები, დაზღვევაში თაღლითობის წინააღმდეგ ბრძოლა, უახლესი კანონმდებლობის იმპლემენტაცია, რისკზე დაფუძნებული ზედამხედველობის მიდგომები და გადახდისუნარიანობა 2-ის (Solvency 2-ის) იმპლემენტაციის საკითხები.

2019 წელს სამსახურის თანამშრომლებისთვის სადაზღვევო სფეროს აქტუალურ საკითხებზე სემინარის ჩასატარებლად, ქ. თბილისში მოიწვიეს საერთაშორისო ექსპერტები ჩრდილოეთ მაკედონიიდან და სლოვაკეთის რესპუბლიკიდან. შეხვედრაზე იმსჯელეს ზედამხედველობის თანამედროვე მიდგომებზე და მასთან დაკავშირებულ საკითხებზე, ფინანსურ სექტორში ახალ ციფრულ ერაზე, ავტომობილის მფლობელთა მესამე პირის წინაშე პასუხისმგებლობის სავალდებულო დაზღვევის ახალ მიდგომებზე. განიხილეს გრძელვადიანი სიცოცხლის დაზღვევის საკითხები, ასევე გაზიარებულ იქნა სხვადასხვა ქვეყნების პრაქტიკა, კერძოდ, დასავლეთ ბალკანეთის რეგიონის სადაზღვევო სექტორი და ამ ქვეყნების პრაქტიკული მაგალითები ევროინტეგრაციის გზაზე. მსგავსი ქვეყნების გამოცდილების გაზიარება სამსახურისთვის, საქართველოს ევროინტეგრაციის ვალდებულებების შესრულების გზაზე, მნიშვნელოვანი და გასათვალისწინებელია.

2019 წელს, საერთაშორისო თანამშრომლობის გაძლიერების ფარგლებში, სამსახურმა სპეციალური მოწვევით, როგორც არანევრმა ქვეყანამ, მონაწილეობა მიიღო გერმანიის რესპუბლიკის, ქ. ფრანკფურტში გამართულ ევროპის დაზღვევისა და პროფესიული საპენსიო ორგანოს (EIOPA - European Insur-

ance and Occupational Pensions Authority) მიერ ორგანიზებულ დასავლეთ ბალკანეთის დაზღვევის ზედამხედველთა პირველ ფორუმში, რაც ევროინტეგრაციის გზაზე საქართველოსთვის მნიშვნელოვანი საკითხია. (მოცემული ორგანიზაცია 2007-2008 წლებში შეიქმნა ევროკავშირის ინიციატივით - ფინანსური კრიზისის გათვალისწინებით, დაზღვევისა და პროფესიული პენსიების უკეთ ზედამხედველობისთვის, ევროკავშირის ფარგლებში ფინანსური ბაზრის მეტად ინტეგრირებისა და რისკების შემცირების მიზნით).

2019 წლის განმავლობაში მჭიდრო თანამშრომლობა შედგა სამსახურსა და „მედია სააგენტო და საჯარო ურთიერთობების ორგანიზაცია“-ს (XPRIMM - Promoting the Reinsurance & Insurance Market by Media) შორის, რომელიც სპეციალიზებულია დაზღვევა/გადაზღვევის, დაზღვევის საშუაშალო საქმიანობის და კერძო საპენსიო დაზღვევის საკითხებზე. კერძოდ:

► ქ. თბილისში, საქართველოს დაზღვევის სახელმწიფო ზედამხედველობის სამსახურის ოფიციალური მხარდაჭერით, გაიმართა საერთაშორისო სადაზღვევო კონფერენცია, რომელიც სადაზღვევო სფეროში გამართულ ღონისძიებებს შორის პირველია თავისი მასშტაბურობით. ღონისძიების ოფიციალური პარტნიორები იყვნენ საქართველოს ბაზარზე მოქმედი სადაზღვევო კომპანიები. კონფერენციას ესწრებოდნენ სადაზღვევო ინდუსტრიის, საქართველოს სადაზღვევო კომპანიათა ასოციაციის, საერთაშორისო გადამზღვეველი კომპანიების, ავტოდაზღვევა „მწვანე ბარათის“ ბიუროთა საბჭოს, სხვადასხვა ქვეყნის მარეგულირებელი რგოლის წარმომადგენლები და სხვადასხვა ქვეყნის ფინანსური/სადაზღვევო სექტორიდან მოწვეული სტუმრები.

2019 წელს, აქტუარული პროფესიის განვითარების ხელშეწყობის მიზნით, ჩატარდა შემდეგი სამუშაოები:

- ჩვენი რეგიონის მასშტაბით, საქართველოში, ქ. თბილისში პირველად გაიმართა კონფერენცია აქტუართა საერთაშორისო ასოციაციის (ASTIN – International Actuarial Association) ეგიდით. ხსენებული ღონისძიება მნიშვნელოვანია საქართველოს სადაზღვევო ინდუსტრიისთვის, ვინაიდან სამსახური მუშაობს სადაზღვევო სისტემის ისეთი ინსტიტუციური რეფორმის განხორციელების საკითხზე, როგორცაა სერტიფიცირებულ აქტუართა კორპუსის ფორმირება და აქტუარული საქმიანობის რეგლამენტაციის საფუძვლების დადგენა. აქტუარები არიან მათემატიკური სტატისტიკის/სადაზღვევო მათემატიკის სპეციალისტები, რომლებსაც ევალუაბათ სადაზღვევო ტარიფების გამოთვლის მეთოდების განსაზღვრა და ზოგადად, აქტუარული გათვლების თეორიების ცოდნა. ეს პირდაპირ უკავშირდება სადაზღვევო ტარიფების ფორმირების პროცესის მოდერნიზაციას, როგორც სავალდებულო, ასევე ნებაყოფლობითი დაზღვევის სახეობებში. აღნიშნულ კონფერენციაზე განიხილეს: გადახდისუნარიანობის სისტემები და მართვის რისკები, ავტომობილის მფლობელთა მესამე პირის წინაშე პასუხისმგებლობის დაზღვევის პრაქტიკული საკითხები, სოფლის მეურნეობის დაზღვევასთან დაკავშირებული ანაზღაურების მიდგომები და აქტუარული შეფასების მოდელები.
- როგორც დაგეგმილი იყო, მოხდა მოქმედი აქტუარების/აქტუარად მუშაობის მსურველთა გადამზადება/სერტიფიცირება ევროპული სტანდარტების შესაბამისად. აღნიშნულის განხორციელება შესაძლებელი გახდა აშშ-ს საერთაშორისო განვითარების სააგენტოს (USAID „Governing for growth (G4G) in Georgia“) პროგრამის ფარგლებში, რომელიც სამსახურის ხელშეწყობით ჯერ კიდევ 2018 წელს დაუმტკიცდა აქტუარებისა და ფინანსური ანალიტიკოსების ასოციაციას, რაც საბოლოოდ ემსახურება საქართველოში საერთაშორისოდ აღიარებული სერტიფი-

ცირებული ანალიტიკოსი აქტუარის (CAA – Certified Actuarial Analyst) კვალიფიკაციის მქონე აქტუარების ჯგუფის ფორმირებას. ეს კი იძლევა შესაძლებლობას, ევროკავშირის სტანდარტების შესაბამისად, აქტუარული ფუნქციის განვითარებისთვის, მომზადდეს შესაბამისი სამართლებრივი საფუძვლები და შეიქმნას შესაძლებლობა, მოცემული ფუნქციის სადაზღვევო სფეროში სავალდებულო წესით დანერგვისთვის.

2019 წელს კვლავ გაგრძელდა თანამშრომლობა ნიდერლანდების ეროვნული ბანკსა და სამსახურს შორის, რომლის ფარგლებშიც, სამსახურის წარმომადგენლებმა მონაწილეობა მიიღეს ქ. ამსტერდამში სხვა და სხვა დროს გამართულ შემდეგ კონფერენციებში:

- „ფინანსური ჩართულობა“ - რომელშიც მონაწილეობა მიიღეს როგორც ევროკავშირის წევრი ქვეყნების, ისე იმ ქვეყნების წარმომადგენლებმა, სადაც ფინანსური განათლება გამოწვევად განიხილება. კონფერენციაზე ხაზი გაესვა ტექნოლოგიური და ციფრული საშუალებების განვითარების მნიშვნელობას, როგორც ფინანსურ პროდუქტებზე ხელმისაწვდომობის ზრდის საშუალებას.
- „საპენსიო ფონდის ზედამხედველობა ცვალებად გარემოში“- რომელზეც განიხილეს მონაწილე ქვეყნებში საპენსიო ფონდების ზედამხედველობისთვის საჭირო ინფორმაციის მიღებისა და დამუშავების მეთოდები. კონფერენციაზე განიხილეს ნიდერლანდების სამეფოს საპენსიო სისტემა და ყურადღება დაეთმო საპენსიო ფონდების განკარგულებაში არსებული აქტივების ინვესტირების პროცესს და მასთან დაკავშირებულ რისკებს. ასევე, საუბარი იყო კიბერ რისკებზე, მის თანამედროვე გამოწვევებზე და კიბერუსაფრთხოების მნიშვნელობაზე საპენსიო ფონდებისთვის.

2019 წელს სამსახურმა მონაწილეობა მიიღო შვეიცარიის კონფედერაციაში, ქ. ბაზელში,

ფინანსური სტაბილურობის ინსტიტუტის (FSI - Financial Stability Institute) და საერთაშორისო სავალუტო ფონდის (IMF - International Monetary Fund) სამუშაო შეხვედრაზე, სადაც განიხილეს ფინანსური ანგარიშგების ახალი საერთაშორისო სტანდარტის (IFRS17) დანერგვასთან დაკავშირებული პრობლემები და მათი გადაჭრის შესაძლო გზები. ძირითადად განიხილეს IFRS4-დან IFRS17-ზე გადასვლის პროცესი და მისი დანერგვის მნიშვნელობა. შეხვედრებს ესწრებოდნენ როგორც ევროპის, ისე აშშ-ს, კანადისა და სხვა რეგიონების ქვეყნების საზედამხებდევლო ორგანოების, სადაზღვევო ჯგუფების, სარეგულირგო სააგენტოების, მსხვილი აუდიტორული კომპანიების და აქტუართა კავშირების წარმომადგენლები. ზემოხსენებული შეხვედრის შედეგებიდან ცხადი გახდა, რომ ახალი სტანდარტის დანერგვამდე, სტანდარტების საბჭო, სხვადასხვა ქვეყნის საზედამხებდევლო ორგანოები და სარეგულირგო სააგენტოები ახორციელებენ აქტიურ კომუნიკაციას ბაზრის წარმომადგენლებთან, განსაკუთრებით კი გლობალურ სადაზღვევო ჯგუფებთან, რომლებიც აქტიურად ახორციელებენ როგორც არასიცოცხლის, ისე სიცოცხლის დაზღვევის და სადაზღვევის საქმიანობას.

2019 წელს სამსახურმა მიიღო მონაწილეობა კვიპროსის რესპუბლიკის ქ. ლიმასოლში, კომპანია euTHOR – Compliance Services მიერ გამართულ სემინარზე, თემაზე - ფულის გათეთრებისა და ტერორიზმის დაფინანსების პრევენცია (AML & CTF Intermediary/Advanced Level). აღნიშნულ სემინარზე განიხილეს ფულის გათეთრებისა და ტერორიზმის დაფინანსებასთან დაკავშირებული თანამედროვე მიდგომები და ტექნოლოგიები, საფინანსო სისტემის ფულის გათეთრებისა და ტერორიზმის დაფინანსების მიზნებისთვის გამოყენებისგან პრევენციის (EU) 2015/849 დირექტივაში დაგეგმილი ცვლილებები, ევროპის საფინანსო სექტორის ზედამხედველთა ერთიანი მიდგომები ML/TF საკითხებთან დაკავშირებით და სხვ.

3.1. საჯარო სამსახურების დაძმობილების პროექტი (TWINNING)

2019 წელს სამსახურში დაიწყო ევროკავშირის მიერ დაფინანსებული საჯარო სამსახურების დაძმობილების პროექტი (TWINNING) - „საქართველოს დაზღვევის სახელმწიფო ზედამხედველობის სამსახურის შესაძლებლობების გაძლიერება“, რომლის მიზანია საქართველოსა და ევროკავშირის შორის გაფორმებული ასოცირების შეთანხმებით გათვალისწინებული დაზღვევის სფეროს მარეგულირებელი კანონმდებლობის ევროპულ სტანდარტებთან დაახლოება. პროექტი ორწლიანია და ითვალისწინებს „დაზღვევისა და სადაზღვევის საქმიანობის დანყებისა და ფუნქციონირების შესახებ“ (SOLVENCY II) ევროპარლამენტისა და ევროსაბჭოს 2009 წლის 25 ნოემბრის 2009/138/EC დირექტივასთან საქართველოს კანონმდებლობის ჰარმონიზაციას და მისი ბიუჯეტი შეადგენს 1,200,000 ევროს. პროექტის ფარგლებში 2019 წლის ოქტომბერში ხელი მოწერა საგრანტო კონტრაქტს, რომლის შესაბამისად, ევროკავშირის წევრი ქვეყნის, ესპანეთის სამეფოს ანალოგიური სამსახური - ეკონომიკისა და ბიზნესის სამინისტროს ქვემდგომი „დაზღვევისა და საპენსიო ფონდების გენერალური დირექტორატი“, გრძელვადიანი და მოკლევადიანი ექსპერტების ჯგუფით დახმარებას გაუწევს სამსახურს, სადაზღვევო კომპანიათა გადახდისუნარიანობის ახლებური სტანდარტის და მისი თანმდევი პროცესების დანერგვის მიმართულებით.

პროექტის ზოგადი მიზანია ევროკავშირთან ხელმოწერილი ასოცირების შეთანხმებით საქართველოს მიერ ნაკისრი ვალდებულებების შესრულების ხელშეწყობა და ფინანსური (სადაზღვევო) სექტორის ანგარიშვალდებულების, უსაფრთხოებისა და ეფექტიანობის გაზრდა; ხოლო კონკრეტული მიზანი - სამსახურის ინსტიტუციონალური და ადამიანური რესურსების შესაძლებლობების გაძლიერება, რაც უზრუნველყოფს სადაზღვევო სექტორის ეფექტიანობის გაუმჯობესებას, სამსახურისადმი ანგარიშვალდებულების დახ-

ვენას და სფეროს ფინანსურ უსაფრთხოებას და ევროკავშირის რეგულაციებით გათვალისწინებული გადახდისუნარიანობა 2-ის სტანდარტის დასაწერად სამართლებრივი ჩარჩოს შემუშავება;

გადახდისუნარიანობა 2 არის ევროკავშირის ტერიტორიაზე მოქმედი რისკზე დაფუძნებული სისტემა, რომელიც არეგულირებს სადაზღვევო საქმიანობის და მისი ზედამხედველობის ყველა ეტაპს. იგი არის დინამიკური - იცვლება რისკის ცვლილების შესაბამისად. გადახდისუნარიანობა 2 ძირითადად გულისხმობს მზღვეველის შესაძლებლობას, უფრო ეფექტიანად შეასრულოს დამზღვევის წინაშე

აღებული ვალდებულებები, ემსახურება კომპანიათა ფინანსური სიმყარის გაძლიერებას, მათ წინაშე მდგარი რისკების სათანადო იდენტიფიცირებას და მართვას, შიდა მართვის სტანდარტების დანერგვას, მომხმარებელთა უფლებების დაცვას, სამსახურის სათანადო და დროულ ზედამხედველობას, რაც საბოლოოდ უზრუნველყოფს სადაზღვევო სისტემის გამართულ ფუნქციონირებას და მისი სანდოობის გაზრდას.

პროექტი მოიცავს ორ კომპონენტს: ახალი საკანონმდებლო/სარეგულაციო ჩარჩოს შექმნა და ინსტიტუციური და ადამიანური რესურსების შესაძლებლობების გაძლიერება.

პროექტის კომპონენტები					
I კომპონენტი ახალი სამართლებრივი ჩარჩოს შემუშავება გადახდისუნარიანობა 2-ის დასაწერად			II კომპონენტი შესაძლებლობების განვითარება გადახდისუნარიანობა 2-ის დასაწერად		
კანონმდებლობის ცვლილება/ახალი კანონმდებლობის შემუშავება გადახდისუნარიანობა 2-ის სტანდარტის შესაბამისად	რისკზე დაფუძნებული ზედამხედველობის დანერგვა	სადაზღვევო სისტემის და საზედამხედველო მიდგომების გადასვლა გადახდისუნარიანობა 2-ზე	სამსახურის თანამშრომელთა ცოდნის და გამოცდილების გაზრდა	მზღვეველთა ცნობიერების ამაღლება	ინსტიტუციონალური თანამშრომლობა დაინტერესებულ მხარეებს შორის

პირველი კომპონენტის ფარგლებში უპირველესად დაგეგმილია მოცემული სისტემის გაცნობა ქართული მხარისთვის, რადგან გადახდისუნარიანობა 2, როგორც ყოვლისმომცველი მიდგომა, აერთიანებს სადაზღვევო საქმიანობის და მისი ზედამხედველობის ყველა ეტაპს. ეს არის არა სტატიკური, არამედ რისკზე დაფუძნებული, დინამიკური სისტემა, რომელიც დამოკიდებულია რისკის პროფილის ცვლილებაზე და მოითხოვს სრულიად ახლებურ გააზრებას და შესაბამის რეგულირებას.

პროექტი ითვალისწინებს გაცნობითი/სასწავლო ხასიათის ღონისძიებებს, რომლის

შესაბამისადაც ევროკავშირის ექსპერტების მიერ თანმიმდევრულად დაიგეგმება თითოეული საკითხის ირგვლივ სემინარები, რომელშიც ჩართულები იქნებიან სამსახურის შესაბამისი რგოლის წარმომადგენლები, ხოლო ევროკავშირის მხრიდან, როგორც გრძელვადიანი, ისე მოკლევადიანი ევროპელი ექსპერტები - საკითხების სპეციფიკის გათვალისწინებით.

პარალელურ რეჟიმში მოხდება არსებული საკანონმდებლო ჩარჩოს ანალიზი და შემდგომი ღონისძიებების დაგეგმვა მისი ახლებური სახით შემუშავების კუთხით. ვინაიდან, როგორც აღინიშნა, სისტემა სრულიად განსხვავებულ

მიდგომას გულისხმობს, აუცილებელი იქნება ახალი საკანონმდებლო ჩარჩოს შექმნა, რის შემუშავებაშიც უშუალოდ ჩაერთვებიან ესპანელი ექსპერტები.

ზოგადად, მოცემული სისტემა შედგება სამი კომპონენტისგან (ე.წ. პილარისგან), სადაც თითოეული დაყოფილია შესაბამისი წესით:

პილარ 1 კაპიტალის მოთხოვნები	პილარ 2 მმართველობა და ზედამხედველობა	პილარ 3 ანგარიშგება და გამჭვირვალობა (ინფორმაციის გამჟღავნება)
- გადახდისუნარიანობის კაპიტალის მოთხოვნები (SCR) - მინიმალური კაპიტალის მოთხოვნები (MCR) - აქტივების და ვალდებულებების შეფასება; - ტექნიკური რეზერვების გაანგარიშება; - საკუთარი სახსრების (Own Funds) გაანგარიშება; - შიდა მოდელები;	კორპორაციული მმართველობა: - აქტუარული ფუნქცია; - შესაბამისობის ფუნქცია; - შიდა აუდიტის ფუნქცია; - შიდა კონტროლის ფუნქცია; - აუტოსორგინგი; - რისკის მართვა, საკუთარი რისკის და გადახდისუნარიანობის შეფასების (ORSA) პროცესის დანერგვა; - საზედამხედველო პროცესი.	ანგარიშგება: - გადახდისუნარიანობის/ფინანსური მდგომარეობის (SFCR); - რეგულარული საზედამხედველო (RSR); - რაოდენობრივი (QRT); - საკუთარი რისკის შეფასება (ORSA); გამჭვირვალობა: - საჯარო ანგარიშგება (მათ შორის შუალედური, კვარტალური და წლიური აუდიტირებული ანგარიშგება, ფინანსური მდგომარეობის ანგარიში)

პირველი კომპონენტი მოიცავს მზღვევ-ლებისადმი ფინანსურ მოთხოვნებს, როგორცაა მოთხოვნები მინიმალური კაპიტალის, გადახდისუნარიანობის, აქტივებისა და ვალდებულებების შეფასების, ტექნიკური რეზერვების გაანგარიშების, საკუთარი სახსრების გაანგარიშების და ამ გაანგარიშებისას გამოსაყენებელი მიდგომების-სტანდარტული ფორმულების, სპეციფიკური პარამეტრებისა თუ შიდა მოდელების მიმართ. მოცემული კომპონენტის დანერგვა საკმაოდ დიდი გამოწვევაა სადაზღვევო სექტორისთვის (ისევე, როგორც თავის დროზე ევროკავშირის ქვეყნების ფარგლებში), შესაბამისად მომავალში დეტალურად იქნება გაანალიზებული დანერგვის ეტაპები, შესაძლებლობები და არსებული (ადგილობრივი) გარემო.

მეორე კომპონენტი აგებულია მმართველობის სისტემაზე და ზედამხედველობის საკითხებზე და მოიცავს უფრო ხარისხობრივ მოთხოვნებს, როგორებიცაა კომპანიათა შიდა მმართველობითი სისტემა, ამ სისტემის შემადგენელი ძირითადი ფუნქციები - აქტუარული,

შიდა აუდიტის, შიდა კონტროლისა და შესაბამისობის, რისკის მენეჯმენტი/მართვა, რომელიც თავის მხრივ მოიცავს ე.წ. საკუთარი რისკისა და გადახდისუნარიანობის შეფასების (ORSA) პროცესის დანერგვას, რაც ასევე სრულიად ახლებური მიდგომაა და საბოლოოდ ამ პროცესის წარმართვაზე ზედამხედველობის სრულ ჩარჩოს. მოცემულიც ასევე გამოწვევაა როგორც ინდუსტრიისთვის, რადგან ინერგება სრულიად ახლებური მმართველობითი სისტემა კომპანიის შიგნით, ასევე ზედამხედველობისთვის, რადგან მოცემულ სისტემას ესაჭიროება ახლებური საზედამხედველო მიდგომების დანერგვა.

მესამე კომპონენტი მოიცავს ზემოხსენებული 2 კომპონენტის ნაწილში მზღვეველის ანგარიშვალდებულებას, მათ შორის ანგარიშგების სხვადასხვა ფორმებს, საჯარო ანგარიშგებას, ასევე საბაზრო დისციპლინის განმტკიცებას, გამჭვირვალობასა და ღიაობას.

საქართველოს მოქმედი კანონმდებლობისგან განსხვავებულია გადახდისუნარიანობა 2-ის ლიცენზირების მიდგომების მიდგომებიც. კერძოდ:

- ▶ **საქართველოს მოქმედი კანონმდებლობით** გაიცემა სამი სახის ლიცენზია:
 - სიცოცხლის დაზღვევა,
 - არა სიცოცხლის დაზღვევა,
 - გადაზღვევა;
- ▶ **კარმონიზაციის შედეგად** მოხდება ლიცენზიების გაცემა კლასების (კლასთა ჯგუფების) შესაბამისად:
 - არა სიცოცხლის დაზღვევა - 18 კლასი;
 - სიცოცხლის დაზღვევა - 9 კლასი;
 - გადაზღვევა.

ყველა ზემოხსენებული მოითხოვს ზუსტ მიდგომებს (ეტაპობრივი, ერთიანი), რესურსების მაქსიმალურ მობილიზაციას, შესაბამისი საკანონმდებლო პროცესის სწორ დაგეგმვას, სათანადოდ წარმართვას მისი დანერგვის (საჭიროების შემთხვევაში გარდამავალი) პერიოდების სწორი გაანალიზებით, რასაც აცნობიერებს როგორც ევროპული, ასევე ქართული მხარე.

პროექტის მეორე კომპონენტი დაკავშირებულია ზემოხსენებული სისტემის დანერგვისთვის შესაბამისი ადამიანური და ინსტიტუციონალური ბაზის შექმნასთან, საჭირო იქნება დაინტერესებული მხარეების (მათ შორის, როგორც კერძო, ასევე სახელმწიფო ინსტიტუციების) ჩართულობა, მოხდება ბაზრის/მზღვეველების მზაობის შეფასება და იმპლემენტაციისთვის აუცილებელი საფუძვლების შესწავლა, საკითხების სადაზღვევო ბაზრისთვის გაცნობა/შეჯერება, დანერგვის სავარაუდო სცენარების გაანალიზება, რათა პროცესი წარიმართოს ნაკლებად მტკივნეულად და ამავდროულად ხელი არ შეეშალოს ევროინტეგრაციის პროცესს.

ასევე, უნდა აღინიშნოს, რომ ზემოაღნიშნული პროექტის ფარგლებში გათვალისწინებულია სამუშაო შეხვედრები სადაზღვევო ინდუსტრიასთან და ყველა დაინტერესებულ მხარესთან. დაგეგმილია, სასწავლო პროგრამები და ტრენინგები როგორც ქვეყნის შიგნით, ისე მის ფარგლებს გარეთ. საანგარიშო პერიოდში, პროექტის ფარგლებში გაიმართა მმართველი კომიტეტის შეხვედრა (Steering

Committee), რომლის დროსაც ხელი მოეწერა სამომავლო ღონისძიებების გეგმას, სამუშაო გეგმას და პროექტის ბიუჯეტს. სამსახურის ინსტიტუციონალური და ადამიანური რესურსის შესაძლებლობების გაძლიერება, უზრუნველყოფს სადაზღვევო სექტორის ეფექტიანობის გაუმჯობესებას, სამსახურისადმი ანგარიშვალდებულების დახვეწას და სფეროს ფინანსურ უსაფრთხოებას.

პროექტის ფარგლებში, მასში ჩართული ევროკავშირის ექსპერტების მონაწილეობით, განიხილება, ზემოაღნიშნული ახალი მიდგომების დანერგვის სავარაუდო სცენარები, როგორც ეტაპობრივი, ისე ერთიანი მიდგომის გათვალისწინებით და ხდება თითოეული სცენარის სარგებლისა და გამოწვევების ყოველმხრივი გაანალიზება. სცენარების განხილვისას გამოიკვეთა, რომ:

- ▶ დირექტივის იმპლემენტაციას დასჭირდება რამდენიმე წელი;
- ▶ საჭირო იქნება გადახდისუნარიანობა 2-ის შესაბამისი საკანონმდებლო ბაზის შემუშავება;
- ▶ ზემოაღნიშნული დირექტივის მოთხოვნების გათვალისწინებით, შესაძლოა ყველა კომპანიას არ მოუწიოს ახალი სისტემის დანერგვა, ამ შემთხვევაში საჭირო იქნება რეგულირების განსხვავებული მიდგომები გარკვეულ საკითხებზე;
- ▶ გარდამავალი პროცესის იმპლემენტაცია მოხდება ეტაპობრივად - საწყის ეტაპზე პრიორიტეტი მიენიჭება პილარ 2-ს და პილარ 3-ს;
- ▶ პილარ 1-ის დანერგვამდე მოხდება ბაზრის შეფასება და მზღვეველების მზაობის შესწავლა.

სამსახურის თანამშრომელთა ცოდნისა და გამოცდილების გაძლიერების მიზნით, დაგეგმილი სასწავლო პროგრამები დეტალურად არის გაწერილი მხარეთა შორის ხელმოწერილი ხელშეკრულებით და სამუშაო გეგმით დამოიცავს როგორც თემატიკას, ისე მათი ჩატარების განრიგს და გამოსაყენებელ მეთოდოლოგიას.

4. მომხმარებელთა უფლებები

მომხმარებელთა უფლებების დაცვის მიმართულებით, სამსახური ახორციელებს ზედამხედველობას მზღვეველებისთვის დადგენილი მოთხოვნების შესრულებაზე, გამოსცემს სარეგულაციო ნორმებს, განიხილავს მომხმარებელთა განცხადებებს და ჩართულია ისეთ პროცესებში, რომლებიც პირდაპირ შემხებლობაშია მომხმარებელთა უფლებების დაცვასთან ან ეხმიანება სამომხმარებლო ბაზრის გაუმჯობესების ხელის შეწყობას.

საანგარიშო პერიოდში სამსახურმა გაატარა ინტენსიური ღონისძიებები, სამსახურის უფროსის 2017 წლის 3 აპრილის №18 ბრძანებით დამტკიცებულ „მზღვეველის მიერ სადაზღვევო მომსახურების განვეისას მომხმარებელთა უფლებების დაცვის შესახებ ინსტრუქციაში“ 2018 წელს განხორციელებული ცვლილებების იმპლემენტაციისა და ეფექტიანი შესრულებისთვის და ასევე, „დაზღვევის შესახებ“ საქართველოს კანონში ცვლილების შეტანის შესახებ ინიცირებული პროექტის მხარდაჭერისათვის. კერძოდ:

1. სამსახურმა 2018 წელს გაცემული შენიშვნების საფუძველზე, ითანამშრომლა მზღვეველებთან და შედეგად დაასრულა მზღვეველის პრეტენზიების მიღებისა და განხილვის პროცედურების რევიზია;
2. დასრულდა მუშაობა და ამოქმედდა ცვლილება, მომხმარებელთა უფლებების დაცვის მიმართულებით დადგენილი მოთხოვნების დარღვევის გამოვლენის შემთხვევაში, სანქციის სახით მზღვეველის მიმართ ფულადი ჯარიმის გამოყენების შესახებ ბრძანებაში;
3. დასრულდა მუშაობა და ამოქმედდა „მზღვეველის მიერ სადაზღვევო მომსახურების განვეისას მომხმარებელთა უფლებების დაცვის შესახებ ინსტრუქციაში“ შეტანილი

ცვლილება, რომელიც ითვალისწინებს „დაზღვევის შესახებ“ საქართველოს კანონში შესულ ცვლილებებთან შესაბამისობას, წინა სახელშეკრულებო და ხელშეკრულების დადების ეტაპზე მომხმარებლისთვის მისაწოდებელი ინფორმაციის და მიწოდების ფორმის დაზუსტებას, სადაზღვევო ურთიერთობებში ციფრული ტექნოლოგიების გამოყენების რეგულირებას, მზღვეველის მიერ შემუშავებული მომხმარებელთა პრეტენზიების განხილვის პროცედურის გასაჯაროებას. სამსახურმა მჭიდროდ ითანამშრომლა სადაზღვევო ორგანიზაციებთან, პრეზენტაციის სახით გააცნო მათ ცვლილებების არსი და მიზანი.

სამსახურმა მიიღო მონაწილეობა დისტანციური მონიტორინგის ფარგლებში მომხმარებელთა უფლებების დაცვის მიზნით მზღვეველისათვის სანქციის შეფარდებასთან დაკავშირებულ სასამართლო დავაში. აღნიშნული დავა დასრულდა სამსახურის სასარგებლოდ და მზღვეველმა შეასრულა სამსახურის უფროსის ბრძანება – გადაიხადა დაკისრებული ფულადი ჯარიმა.

მომხმარებელთა უფლებების დაცვის მიმართულებით, 2019 წელს სამსახურმა განახორციელა ერთი მზღვეველის ადგილზე ინსპექტირება. ინსპექტირების შედეგად ისეთი დარღვევები, რომელიც საფრთხეს უქმნის მომხმარებლის ინტერესს არ გამოვლენილა. გაიცა შესაბამისი რეკომენდაციები.

სამსახური აქტიურად თანამშრომლობდა საქართველოს ეროვნულ ბანკთან, საბანკო სადაზღვევო პროდუქტების ქრილში არსებული პრობლემების გამოვლენის და მათი გადაჭრის გზების იდენტიფიცირებისთვის. სამსახურმა

მონაწილეობა მიიღო საქართველოს ეროვნული ბანკის მიერ ინიცირებული ცვლილების გადამუშავებაში. საკითხზე მუშაობა გაგრძელდა და მომდევნო ეტაპზე უწყებებს შორის ჩატარდა არაერთი შეხვედრა, როგორც სამუშაო ჯგუფების, ასევე სამსახურის და საქართველოს ეროვნული ბანკის ხელმძღვანელების მონაწილეობით. საბანკო-სადაზღვევო პროდუქტების მიმართულებით სამომხმარებლო ბაზრის გაჯანსაღების მიზნით, მიღებულ იქნა გადაწყვეტილება საქართველოს ეროვნულმა ბანკმა უზრუნველყოს სამსახურის მიერ ინიცირებული ცვლილებების საზედამხედველო ნორმატიულ აქტებში ასახვა. შესაბამისად, საქართველოს ეროვნული ბანკის მიერ მომზადდა პროექტის ახალი რედაქცია. უწყებებს შორის მუშაობა კვლავ მიმდინარეობს.

სამსახურმა მიიღო მონაწილეობა საქართველოს პარლამენტში ინიცირებული „მომხმარებელთა უფლებების დაცვის შესახებ“ კანონპროექტში სამსახურის ფუნქციების გათვალისწინებით შესატანი ცვლილებების მომზადებაში.

„დაზღვევის შესახებ“ საქართველოს კანონის მოთხოვნათა შესაბამისად, სამსახურს 2019 წლის ნოემბრის ბოლოს წარედგინა მომხმარებელთა უფლებების დაცვასთან დაკავშირებით მზღვევლების შიდა პოლიტიკა და დაიგეგმა მათი შესაბამისი რევიზია.

2019 წელს სამსახურს წარედგინა 61 მომხმარებლის განცხადება. სამსახურმა განიხილა და საქმისწარმოება დასრულებულია 48 განცხადებასთან დაკავშირებით, ხოლო 13 განცხადების განხილვა წარმოების პროცესშია. სამსახურმა მიიღო აქტიური მონაწილეობა, აგრო დაზღვევის პროექტის ფარგლებში, გორის ტერიტორიაზე მიყენებული ზარალის ანაზღაურების პროცესში. ამ მიმართულებით, სამსახურს წარედგინა 5 (ხუთი) მომხმარებლის პირდაპირი მომართვა, თუმცა საკითხის შესწავლა მოხდა მთლიან რეგიონთან მიმართებაში და შედეგად, 723 გაცხადებული ზარალიდან სრულად დარეგულირდა 672 ზარალი.

საანგარიშო პერიოდში სამსახურმა მიიღო მომ-

ხმარებელთა პრეტენზიების შესახებ მზღვევლების ყოველთვიური ანგარიშგება და მოახდინა მათი რევიზია.

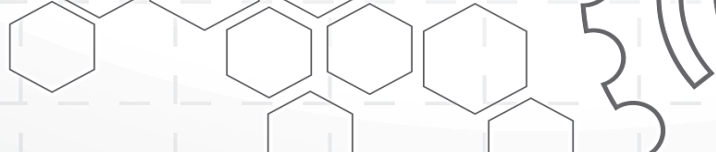
მომხმარებელთა უფლებების დაცვის მიმართულებით დისტანციური მონიტორინგის ფარგლებში გამოვლინდა სხვადასხვა ტიპის დარღვევები და მათი სიმძიმის შესაბამისად, გამოყენებული იქნა 19 (ცხრამეტი) სანქცია. კერძოდ, 6 (ექვსი) წერილობითი გაფრთხილება, 7 (შვიდი) წერილობითი მითითება და 6 (ექვსი) ფულადი ჯარიმა.

ვინაიდან, საანგარიშო პერიოდში სამსახურის ვებგვერდი არ მოიცავდა მომხმარებლებისათვის განკუთვნილ ინფორმაციას, განხორციელდა მოცულობითი სამუშაოები ვებგვერდზე განსათავსებელი ინფორმაციის თავმოყრისათვის, რაც მნიშვნელოვნად შეუწყობს ხელს მომხმარებელს, მისთვის საჭირო ინფორმაციის მარტივად მოძიებაში.

სამსახურმა მიიღო მონაწილეობა საქართველოს ეროვნულ ბანკში ფინანსური განათლების საკითხებზე გამართულ შეხვედრებში და დაგეგმილის შესაბამისად, ფინანსური განათლების სპეციალური ვებგვერდისთვის სამსახურმა მოამზადა მოცულობითი ინფორმაცია სადაზღვევო საკითხებზე და მიაწოდა საქართველოს ეროვნულ ბანკს.

2019 წელს სამსახურმა მიიღო მონაწილეობა ნიდერლანდების სამეფოს ფინანსთა სამინისტროს და „ეკონომიკური თანამშრომლობისა და განვითარების ორგანიზაციის ფინანსური განათლების საერთაშორისო ქსელთან“ (OECD/INFE) თანამშრომლობის ფარგლებში გამართულ მაღალი დონის საერთაშორისო კონფერენციასა და სამუშაო ჯგუფებში. ასევე მიიღო მონაწილეობა ფინანსური განათლების ეროვნული სტრატეგიის მართვის კომიტეტის სხდომაში, სადაც სამსახურის უფროსი წარდგა პრეზენტაციით.

სამსახურმა 2019 წელს აქტიურად იმუშავა ფინანსური განათლების ხელშეწყობასთან დაკავშირებით, რისთვისაც:

1. ითარგმნა და მომზადდა ბროშურა - „მომხმარებელთა სახელმძღვანელო“, რომლის გამოქვეყნებაც იგეგმება 2020 წლის პირველ ნახევარში;
2. მომზადდა მასალა სამაგიდო თამაშისთვის - „მეტი გართობა და ნაკლები რისკი“, რომლის მიზანია გავამხნევოთ ახალგაზრდები, შევმატოთ ცოდნა და გამბედაობა წამოიწყონ ახალი საქმიანობა, ამავედროულად, შეიცნონ და განსაზღვრონ შესაძლო რისკები, თავიდან აიცილონ და ეფექტიანად გაუმკლავდნენ მათ.

ვინაიდან სამსახურში 2020 წლისთვის იგეგმება მომხმარებელთა უფლებების დაცვის მიმართულებით მზღვეველების იდუმალი მყიდველის საშუალებით შემოწმება, სამსახურმა 2019 წელს მოიძია ამ მიმართულებით არსებული ადგილობრივი და საერთაშორისო პრაქტიკა. ასევე, მისტიკურ შესყიდვასთან, სამაგიდო თამაშისა და ბროშურის გამოცემა/გავრცელებასთან დაკავშირებით მხარდაჭერის მიღების მიზნით, სამსახურმა შეხვედრა გამართა „შემნახველი ბანკის ფონდი საერთაშორისო თანამშრომლობისთვის“ (SBFIC) წარმომადგენელთან. შეხვედრის შედეგად, ფინანსური განათლების მიმართულებით თანამშრომლობა გაგრძელდება 2020 წელს.

5. საზედამხედველო საქმიანობა

საზედამხედველო ნაწილში სამსახურის ერთ-ერთი მთავარი ამოცანაა მზღვევლების, არასახელმწიფო საპენსიო სქემის დამფუძნებლების და სადაზღვევო ბროკერების (შემდგომში „საზედამხედველო სუბიექტები“) ფინანსური მდგრადობის/გადახდისუნარიანობის უზრუნველყოფის და შენარჩუნების კონტროლი და ასევე, საზედამხედველო სუბიექტების მიერ უკანონო შემოსავლების ლეგალიზაციისა და ტერორიზმის დაფინანსების წინააღმდეგ ბრძოლის მონიტორინგი.

საზედამხედველო სუბიექტების უშუალო ზედამხედველობა ხორციელდება სამსახურის მიერ დამტკიცებული ყოველთვიური და ყოველკვარტალური ანგარიშგებების ფორმების, დამატებით მოთხოვნილი ინფორმაციის, მზღვევლების ადგილზე ინსპექტირების პროცესში მოპოვებული დოკუმენტაციისა და დეტალური მონაცემების შესწავლის/ანალიზის გზით.

საზედამხედველო სუბიექტების მიერ წარმოდგენილი წლიური ანგარიშგების მონაცემების განხილვა ხდება ასევე წლიურ აუდიტირებულ ფინანსურ ანგარიშგებასთან ერთად, რომელიც მომზადებულია ბუღალტრული აღრიცხვის (IAS) და ფინანსური ანგარიშგების (IFRS) საერთაშორისო სტანდარტების შესაბამისად. აღსანიშნავია, რომ მზღვეველის, როგორც საზოგადოებრივი დაინტერესების პირების ფინანსური ანგარიშგების აუდიტის განხორციელების უფლება გააჩნიათ მხოლოდ საქართველოს ბუღალტრული აღრიცხვის, ანგარიშგებისა და აუდიტის ზედამხედველობის სამსახურის მიერ მინიჭებული პირველი და მეორე კატეგორიის მქონე აუდიტორებს, რაც უზრუნველყოფს მაღალი ხარისხის აუდიტირებული ანგარიშგების მომზადებას და ხელს უწყობს სექტორის გამჭვირვალობას.

გარკვეული განსხვავებები აუდიტირებულ და საზედამხედველო ანგარიშგებას შორის გან-

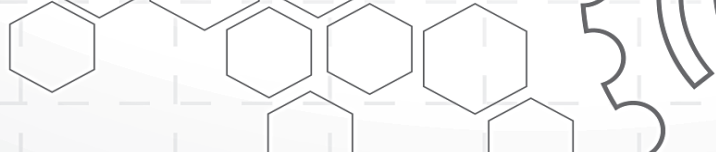
პირობებულია უფრო მკაცრი და მკაფიოდ განსაზღვრული საზედამხედველო მიდგომებით, რასაც სამსახურის ფინანსური ანგარიშგებისა და ანალიზის სამმართველო ასევე ითვალისწინებს წლიური ანგარიშგების განხილვისას.

გარდა ფინანსური და სტატისტიკური ანგარიშგებისა, მზღვევლები ასევე ყოველთვიურად წარმოადგენენ ცნობებს საბანკო დაწესებულებებიდან და ამონაწერებს ანგარიშებიდან, რითაც მოწმდება კაპიტალის და რეზერვების შესაბამისი თავისუფალი ფულადი სახსრებით უზრუნველყოფა. აღნიშნული მიდგომა უზრუნველყოფს იმას, რომ მზღვევლების არასადაზღვევო აქტივების უდიდეს ნაწილს წარმოადგენს სწორედ ფულადი სახსრები, მოთხოვნები საბანკო დაწესებულებების მიმართ და სხვა მაღალი ლიკვიდურობის აქტივები.

გარდა ამისა, ეფექტიანი ზედამხედველობისა და რეგულირების პროცესის მუდმივად გაუმჯობესების მიზნით, ხორციელდება საქართველოში და მის ფარგლებს გარეთ არსებულ შესაბამის სახელმწიფო და კერძო, ასევე საერთაშორისო ორგანიზაციებთან კოორდინირებული თანამშრომლობა, რათა მოხდეს გამოცდილების და მნიშვნელოვანი ინფორმაციის დროული გაზიარება.

2019 წლის განმავლობაში, სტანდარტული საზედამხედველო პროცესების გაუმჯობესების მიზნით, სამსახურში ასევე განხორციელდა შემდეგი სამუშაოები:

- მსოფლიო ბანკის რეკომენდაციებისა და მოწოდებული მასალების საფუძველზე, დაინერგა ახალი ანალიტიკური სისტემა, რომლის დახმარებითაც შესაძლებელია მზღვევლების ფინანსური მაჩვენებლების შედარება წინა პერიოდების ანალოგიურ მონაცემებთან და რამდენიმე სახის კოე-

ფიციენტის ავტომატურად გაანგარიშება;

- ▶ მსოფლიო ბანკის მისიასთან ერთობლივი მუშაობის შედეგად, ასევე შემუშავდა არასამედიცინო და არა სიცოცხლის დაზღვევის სახეობებში რეზერვირების და გადაზღვევის ზედამხედველობის სახელმძღვანელოები;
- ▶ დაზღვევის სექტორის ციფრული ზედამხედველობის სტრატეგიის შემუშავების მიზნით, შეიქმნა სამუშაო ჯგუფი, მოხდა კომპანიებთან შეხვედრების ორგანიზება და მიღებული შედეგებიდან გამომდინარე, დაიწყო რამდენიმე კანონქვემდებარე ნორმატიული აქტის პროექტის მომზადება;
- ▶ დაიწყო მუშაობა საზედამხედველო ტექნოლოგიების (SupTech) გამოყენებით ახალი, თანამედროვე საზედამხედველო საშუალებების, მათ შორის ანგარიშგების პორტალის და ანალიტიკური სისტემის დანერგვაზე.

საზედამხედველო პროცესების ეფექტიანობის გაზრდის და თანამედროვე მოთხოვნებთან მიახლოების მიზნით, სულ უფრო აქტუალური ხდება შესაბამისი ტექნოლოგიური ინფრასტრუქტურის და პროგრამული უზრუნველყოფის დანერგვის საკითხი. აღნიშნული მიმართულებით, ეფექტიანი და სწრაფი შედეგების მიღების მიზნით, 2019 წელს სამსახურს ასევე შეუერთდა საზედამხედველო ტექნოლოგიების (SupTech) სპეციალისტი. სამომავლოდ, დაგეგმილია საზედამხედველო ტექნოლოგიების მიმართულების კიდევ უფრო გაძლიერება, რათა ეტაპობრივად მოხდეს საზედამხედველო პროცესების ეფექტიანობის მნიშვნელოვნად გაზრდა და ერთიან სისტემაში მოქცევა.

2019 წლის განმავლობაში ფინანსური ანგარიშგებისა და ანალიზის მიმართულებით, შემოწმდა მზღვეველი ორგანიზაციებიდან მიღებული ფინანსური და სტატისტიკური ანგარიშგების ფორმები და მოთხოვნილი სხვა დამატებითი ინფორმაცია.

შემოწმდა მზღვეველი ორგანიზაციების მიერ ამავე პერიოდში საბანკო დაწესებულებებიდან

წარმოდგენილი ცნობები მათ საბანკო ანგარიშებზე რიცხული ფულადი ნაშთებისა და ამ ანგარიშებზე კანონმდებლობით გათვალისწინებული უზრუნველყოფის საშუალებების და ღონისძიებების შესახებ, რომლებიც შედარდა წარმოდგენილი ფინანსური და სტატისტიკური ანგარიშგების ფორმების მონაცემებთან.

შემოწმდა სადაზღვევო ბროკერების მიერ წარმოდგენილი ანგარიშგების ფორმები.

განხილულ იქნა მზღვეველი ორგანიზაციებიდან მიღებული 2018 წლის გარე აუდიტორული დასკვნები და შედარდა ამავე ორგანიზაციების მიერ წარმოდგენილ ფინანსური ანგარიშგების ფორმების მონაცემებთან.

მზღვეველი ორგანიზაციებისა და არასახელმწიფო საპენსიო სქემის დამფუძნებლების მიერ სამსახურში წარმოდგენილი ანგარიშგების ფორმების საფუძველზე, მომზადდა სადაზღვევო ბაზრის სტატისტიკური და ფინანსური ანგარიშგებები, რომლებიც ასევე გამოქვეყნებულია სამსახურის ოფიციალურ ვებგვერდზე.

ჩვეულ რეჟიმში ხორციელდებოდა სადაზღვევო ბაზრის სტატისტიკური, ფინანსური და სხვა სახის ინფორმაციის გაცვლა სხვადასხვა ორგანიზაციებთან (მათ შორის იყვნენ: შესაბამისი საერთაშორისო ორგანიზაციები, საქართველოს ეროვნული ბანკი, სტატისტიკის ეროვნული სამსახური, კონკურენციის სააგენტო, ბუღალტრული აღრიცხვის, ანგარიშგებისა და აუდიტის ზედამხედველობის სამსახური, სოციალური მომსახურების სააგენტო).

მზღვეველის მიერ აღებული ნეტო ვალდებულებებსა და საზედამხედველო კაპიტალს შორის ზღვრული თანაფარდობის წესის და შესაბამისი დანართების/ანგარიშგების ფორმების დამტკიცებით, შესაძლებელი გახდა მეტი ხარისხობრივი ინფორმაციის მიღება მზღვეველების მიერ დაზღვეული მსხვილი რისკებისა და მათ მიერ გაფორმებული გადაზღვევის ხელშეკრულებების შესახებ.

6. ფულის გათეთრების წინააღმდეგ ბრძოლა

სადაზღვევო ორგანიზაციებისა და არასახელმწიფო საპენსიო სქემის დამფუძნებლების, ხოლო 2019 წლის ნოემბრიდან დაზღვევის და გადაზღვევის ბროკერების ზედამხედველობას, მათ მიერ ფულის გათეთრების და ტერორიზმის დაფინანსების აღკვეთის ხელშეწყობის შესახებ კანონმდებლობით გათვალისწინებული ვალდებულებების შესრულებაზე უზრუნველყოფს სამსახურში ამ მიზნებისთვის სპეციალურად შექმნილი სტრუქტურული ერთეული (სამმართველო). აღნიშნული ხორციელდება ხსენებული ანგარიშვალდებული პირების როგორც ადგილზე ინსპექტირების, ასევე დისტანციური ზედამხედველობის გზით. სამმართველო ადგილზე შემოწმებების სახეობების და მისი ჩატარების სიხშირის განსაზღვრის მიზნით, ითვალისწინებს ანგარიშვალდებული პირის საქმიანობის ხასიათს, მოცულობას და მასთან დაკავშირებული ფულის გათეთრების და ტერორიზმის დაფინანსების რისკის დონეს. ამასთანავე, სამმართველო უზრუნველყოფს ზედამხედველობას დაქვემდებარებული სუბიექტებისთვის მითითებებისა და მეთოდური სახელმძღვანელოების შემუშავებას.

საანგარიშო პერიოდში ძალაში შევიდა „ფულის გათეთრებისა და ტერორიზმის დაფინანსების აღკვეთის ხელშეწყობის შესახებ“ საქართველოს ახალი კანონი, რომლის მიზანი აღნიშნული კანონმდებლობის ფინანსური ქმედების სპეციალური ჯგუფის (FATF) რეკომენდაციებთან შესაბამისობაში მოყვანა და საქართველოს კანონმდებლობის ფულის გათეთრებასთან და ტერორიზმის დაფინანსებასთან ბრძოლის სფეროში ევროკავშირის მოქმედ კანონმდებლობასთან დაახლოებაში მდგომარეობდა. სამსახური აქტიურად იყო ჩართული ხსენებული ახალი კანონის პროექტის შემუშავებაში, მოეწყო

არაერთი სამუშაო შეხვედრა სადაზღვევო სექტორის, სხვა ზედამხედველი ორგანოების და საქართველოს ფინანსური მონიტორინგის სამსახურის წარმომადგენლებთან. შედეგად, უახლოეს მომავალში დაგეგმილია სამსახურის რეკომენდაციების გათვალისწინებით, საქართველოს ფინანსური მონიტორინგის სამსახურის მიერ კანონქვემდებარე ნორმატიული აქტების გამოცემა, რომელიც უზრუნველყოფს საქართველოს სადაზღვევო სექტორში ფულის გათეთრებისა და ტერორიზმის დაფინანსების რისკების დონის პროპორციული რეგულაციების ამოქმედებას.

აღსანიშნავია, რომ 2019 წელს ადგილი ჰქონდა ევროპის საბჭოს Moneyval-ის კომიტეტის მეხუთე რაუნდის საშემფასებლო მისიის ვიზიტს საქართველოში, რომლის ფარგლებში შეხვედრები გაიმართა სამსახურის წარმომადგენლებთანაც და შეფასდა სამსახურის ეფექტურობა ფულის გათეთრებისა და ტერორიზმის დაფინანსების წინააღმდეგ ბრძოლის საკითხებში. გარდა აღნიშნულისა, სამსახურმა დიდი ძალისხმევა გასწია ხსენებული ვიზიტის მოსამზადებელ ეტაპზე, რაც მოიცავდა რამდენიმე შეხვედრაში მონაწილეობას, კითხვარის შევსებასა თუ დამატებითი ინფორმაციის მიწოდებას საშემფასებლო მისიის წარმომადგენლებისთვის.

რაც შეეხება ფულის გათეთრებისა და ტერორიზმის დაფინანსების ეროვნული რისკების შეფასებას, უნდა აღინიშნოს, რომ საანგარიშო პერიოდში, სამსახური აქტიურად იყო ჩართული ფულის გათეთრების და ტერორიზმის დაფინანსების რისკების შეფასების ეროვნული ანგარიშის (NRA) მომზადების სამუშაოებში. სამსახურის წარმომადგენლებმა მონაწილეობა მიიღეს აღნიშნულ თემასთან დაკავშირებით გამართულ არაერთ სამუშაო შეხვედრაში

და წარმატებით დაასრულეს სადაზღვევო სექტორში არსებული ფულის გათეთრებისა და ტერორიზმის დაფინანსების რისკების იდენტიფიცირება, რითაც თავისი წვლილი შეიტანეს ფულის გათეთრების და ტერორიზმის დაფინანსების რისკების შეფასების ეროვნული ანგარიშის პროექტის შედგენაში. შედეგად, საქართველოს მთავრობის მიერ 2019 წლის 30 ნოემბერს დამტკიცდა 2019-2020 წლების სამოქმედო გეგმა, რომელიც მიზნად ისახავს პრიორიტეტული ამოცანების შესრულებას. ერთ-ერთ პრიორიტეტად განისაზღვრა „ფულის გათეთრების და ტერორიზმის დაფინანსების აღკვეთის ხელშეწყობის შესახებ“ საქართველოს კანონით განსაზღვრულ ანგარიშვალდებულ პირებზე ზედამხედველობის გაძლიერება, რაც მოიცავს:

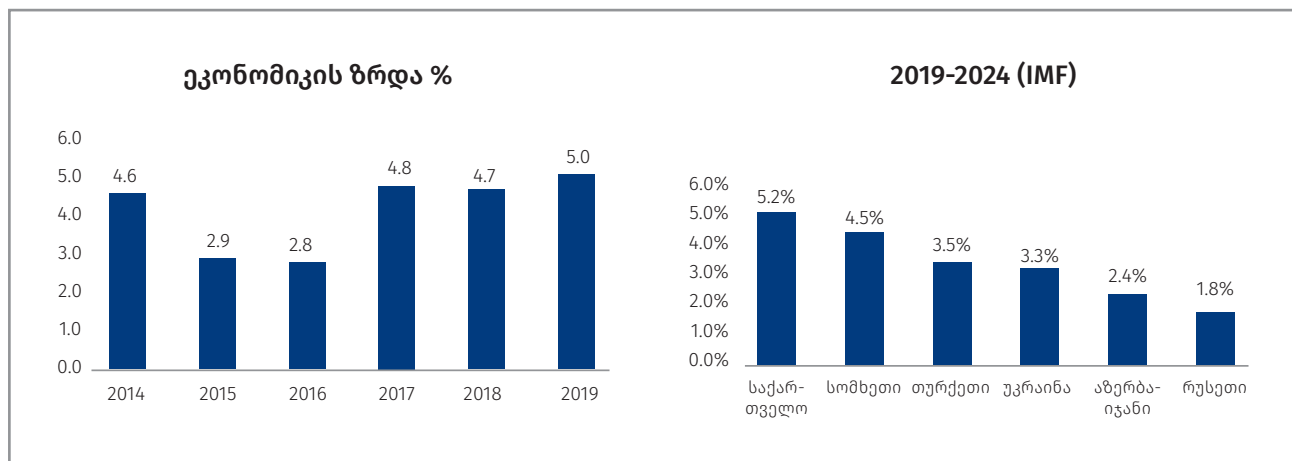
- ▶ აღნიშნული სუბიექტებისთვის არსებული დისტანციური ანგარიშგების ფორმების შემდგომ დახვეწას და/ან ახალი ფორმების შემუშავებას;
- ▶ „ფულის გათეთრების და ტერორიზმის დაფინანსების აღკვეთის ხელშეწყობის შესახებ“ საქართველოს კანონის და შესაბამისი ნორმატიული აქტების მოთხოვნების დარღვევისთვის ჯარიმების გაზრდას;
- ▶ ზედამხედველობას დაქვემდებარებული პირების მიერ ფულის გათეთრების და ტერორიზმის დაფინანსების პრევენციის, გამოვლენის და აღკვეთის სფეროში საქართველოს კანონმდებლობით გათვალისწინებული ვალდებულებების ჯეროვანი შესრულების ხელშეწყობის მიზნით, ცოდნის ამაღლების და პრაქტიკული უნარჩვევების გასაუმჯობესებლად მეთოდური სახელმძღვანელო დოკუმენტების და რეკომენდაციების შემუშავებას.

7. საქართველოს ეკონომიკა და სადაზღვევო სექტორი

საქართველოს ეკონომიკა აგრძელებს სტაბილურ განვითარებას და 2019 წლის შედეგებით, ქვეყნის ეკონომიკის ზრდამ შეადგინა 5.0%.

ქვეყნისთვის კვლავ უმნიშვნელოვანეს პრიორიტეტად რჩება ზრდის ტემპის შენარჩუნებისა, რისთვისაც მიმდინარეობს მუდმივი მუშაობა ეკონომიკის სხვადასხვა სექტორის

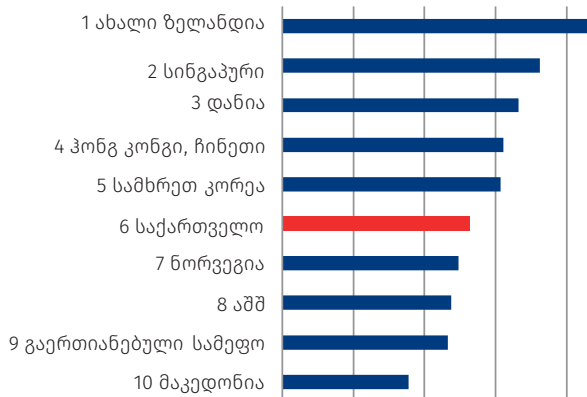
განვითარებაზე, დივერსიფიცირებაზე, პირდაპირი უცხოური ინვესტიციების ხელშეწყობაზე და ექსპორტის სტიმულირებაზე. საბოლოოდ კი, ამ ყველაფრის მიზანია სწრაფი ინტეგრირება ევროკავშირისა და გლობალურ ეკონომიკურ სისტემაში, რაც თავის მხრივ უზრუნველყოფს საქართველოს სტაბილურ განვითარებას საშუალო და გრძელვადიან პერსპექტივაში.

საერთაშორისო სავალუტო ფონდის ანგარიშების მიხედვით, საქართველოს ეკონომიკა უახლოეს წლებშიც შეინარჩუნებს ეკონომიკის ზრდის ტემპს და 2019-2024 წლებში ზრდის ტემპი საშუალოდ შეადგენს 5%-ს, რაც მნიშვნელოვნად აღემატება რეგიონის სხვა ქვეყნების მაჩვენებლებს.

საქართველოში ბოლო წლებში განხორციელებული წარმატებული ეკონომიკური, ფისკალური, პოლიტიკური და სოციალური რეფორმების შედეგად, მსოფლიო ბანკის Doing Business რეიტინგის მიხედვით, საქართველომ მოიპოვა ღირსეული ადგილი მსოფლიოს წარმატებული ქვეყნების ათეულში და დაიკავა მე-6 პოზიცია.

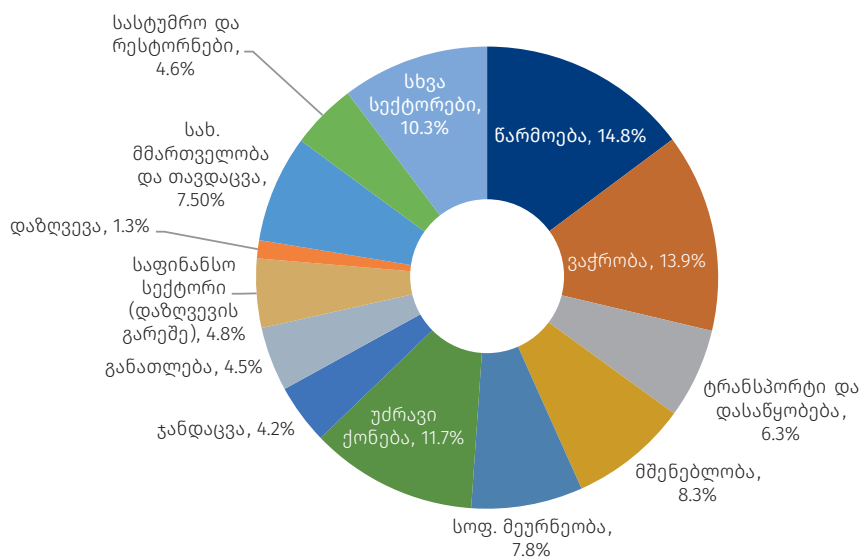
Doing Business-ის რეიტინგი (ტოპ 10)

ზემოხსენებულის ერთ-ერთი მნიშვნელოვანი ხელშემწყობი ფაქტორი არის ისიც, რომ საქართველო არის უამრავი საერთაშორისო შეთანხმების მონაწილე. ევროკავშირთან ასოცირებამ და შენგენის ზონასთან მოპოვებულმა

ვიზა-ლიბერალიზაციამ კი უდიდესი პერსპექტივა შეუქმნა როგორც ტურიზმს, ისე ბიზნესს და ზოგადად საგარეო ურთიერთობებს, მათ შორის საერთაშორისო ცოდნის და გამოცდილების გაზიარებას.

მშპ სექტორების მიხედვით - 2019

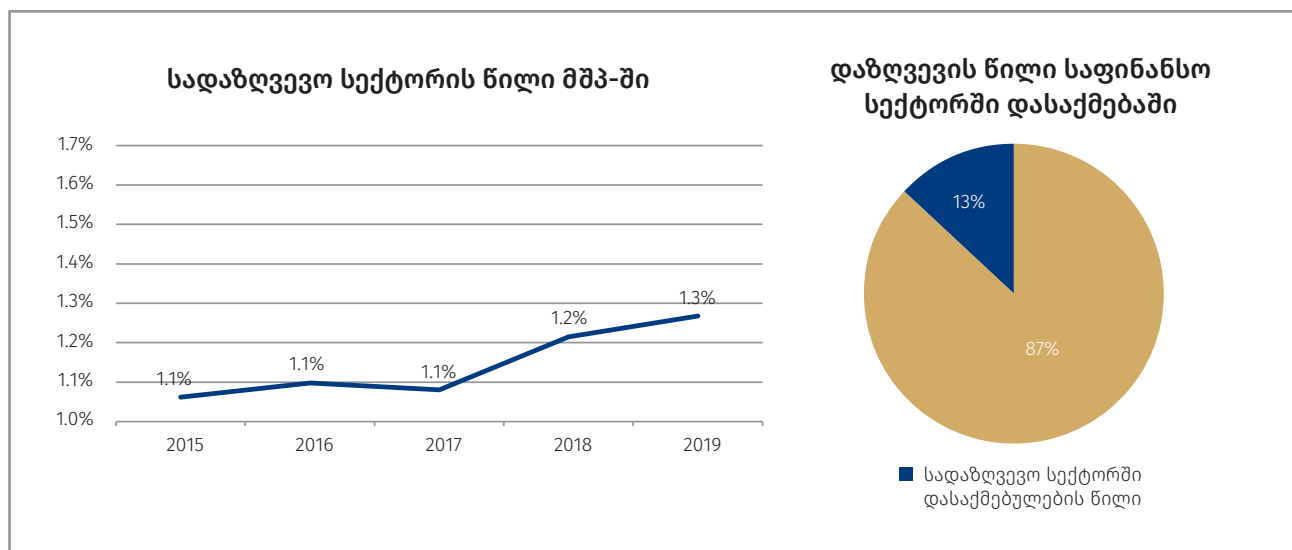

მიუხედავად იმისა, რომ საქართველოში დაზღვევის სექტორი, მოზიდული პრემიის მიხედვით, ეკონომიკის მცირე ნაწილს წარმოადგენს, ის მოიცავს ეკონომიკის პრაქტიკულად ყველა სფეროს და სადაზღვევო ინდუსტრიის მნიშვნელობა ბევრად უფრო თვალსაჩინო ხდება დიდი მოცულობის და კატასტროფული მოვლენების დადგომისას. გარდა ამისა, სექტორის განვითარებისათვის არსებობს დიდი პოტენციალი, განსაკუთრებით სავალდებულო დაზღვევის სახეობების, ასევე გრძელვადიანი, მაგროვებადი და დაბრუნებადი სიცოცხლის დაზღვევის პროდუქტების დანერგვის კუთხით. აღსანიშნავია, რომ დაზღვევის მთელი რიგი სავალდებულო სახეობა, რომელიც უკვე დიდი ხანია მოქმედებს როგორც ევროკავშირში, ისე სხვა უამრავ ქვეყანაში, კვლავ არ არის განვითარებული საქართველოში. ეს განსაკუთრებით აქტუალურია ავ-

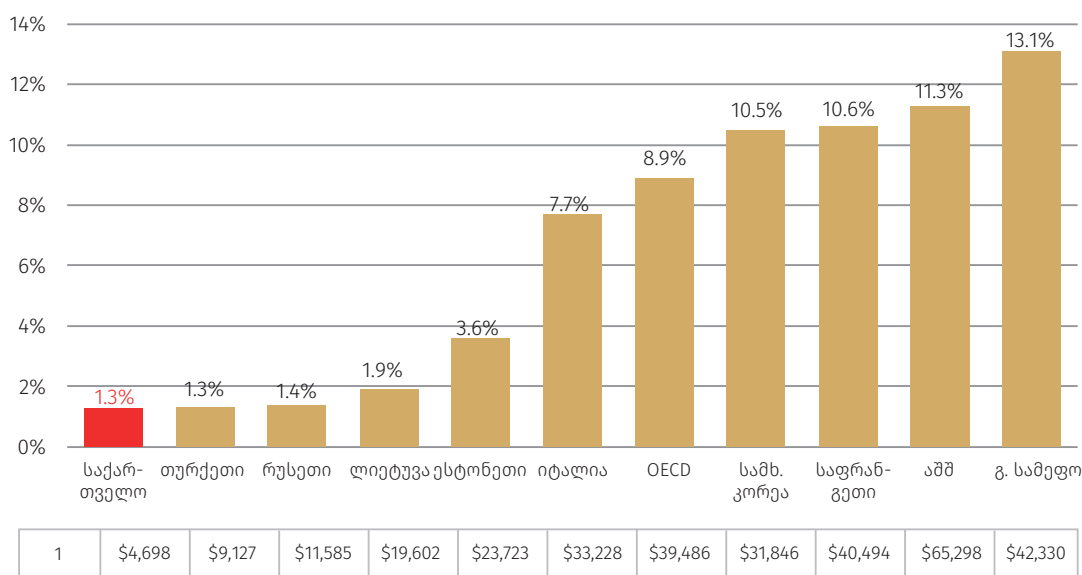
ტომობილის მფლობელთა და პროფესიული პასუხისმგებლობის დაზღვევის მიმართულებით.

მიუხედავად ზემოხსენებულისა, არსებულ პირობებშიც კი დაზღვევის წილი ქვეყნის მშპ-ში მცირედით, მაგრამ მაინც იზრდება ბოლო წლების განმავლობაში. მაგრამ კვლავ, ქონების, პასუხისმგებლობისა და სიცოცხლის დაზღვევის წილი მშპ-ში ბევრად ჩამორჩება ევროკავშირისა და სხვა განვითარებული ქვეყნების სტანდარტებს.

ამავე დროს, სადაზღვევო სექტორი მუდმივად ავითარებს პროდუქტების მრავალფეროვნებასა და ხარისხს და მიუხედავად მშპ-ში მცირე წილისა, მნიშვნელოვან როლს თამაშობს ფინანსურ სექტორში მოსახლეობის დასაქმებაში.

საქართველოს სადაზღვევო ბაზრის შედარება მსოფლიოს სხვა ქვეყნებთან (მოზიდული პრემიის წილი მშპ-ში)

სადაზღვევო ბაზრის ხელშემწყობი ძირითადი ფაქტორები:

- ▶ სავალდებულო დაზღვევის სახეობები
- ▶ მშპ ერთ სულ მოსახლეზე
- ▶ კაპიტალის ბაზრების განვითარების მაღალი დონე
- ▶ სიცოცხლის გრძელვადიანი დაზღვევის სახეობები

დაზღვევის წილი მშპ-ში	1.30%	0.85%	0.75%
მშპ 1 სულზე	\$4,698	\$4,794	\$4,623

აქვე, უნდა ითქვას, რომ ერთ სულ მოსახლეზე მშპ-ს მაჩვენებლის და სავალდებულო დაზღვევის სახეობების სიმცირის პირობებში, საქართველოს სადაზღვევო სექტორი ბაზრის ათვისების თვალსაზრისით მნიშვნელოვნად

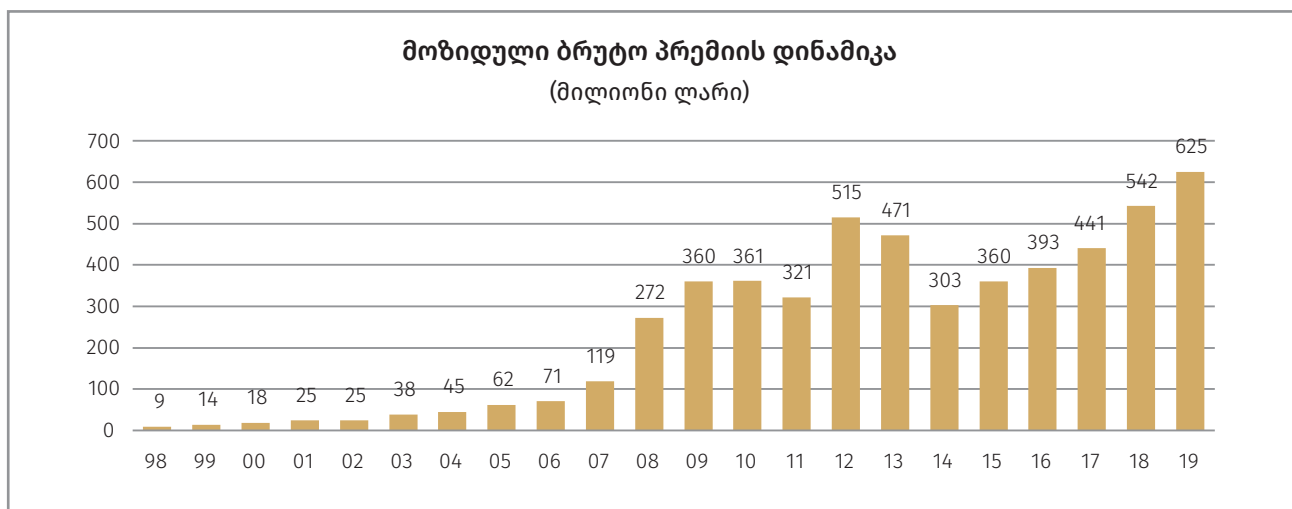
წინ უსწრებს რეგიონის სხვა ქვეყნებს. ამას კი, რა თქმა უნდა გარკვეული ობიექტური მიზეზები აქვს, რაზეც უფრო მეტი ინფორმაცია ამ ანგარიშის მომდევნო თავშია მოცემული.

8. საქართველოს სადაზღვევო ბაზარი და საზედამხედველო სისტემა

მზღვეველების მიერ 2019 წლის განმავლობაში მოზიდულმა პრემიამ 625 მლნ ლარი შეადგინა, რაც 15%-ით მეტია 2018 წლის მაჩვენებელზე.

საქართველოს სადაზღვევო სექტორი უფრო მეტად არასიცოცხლის დაზღვევის სახეობებში

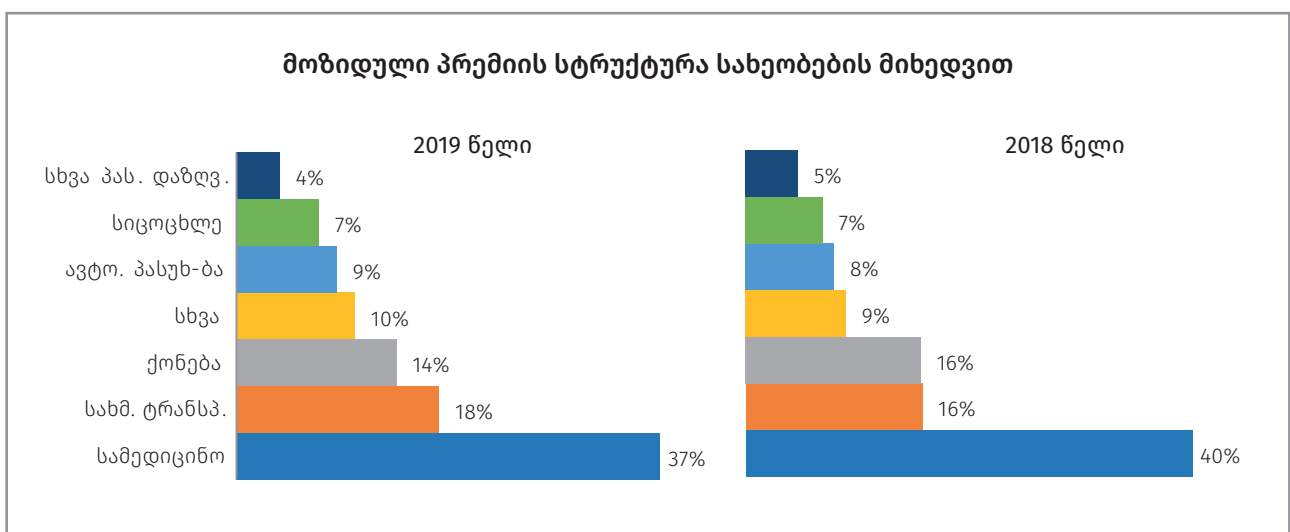
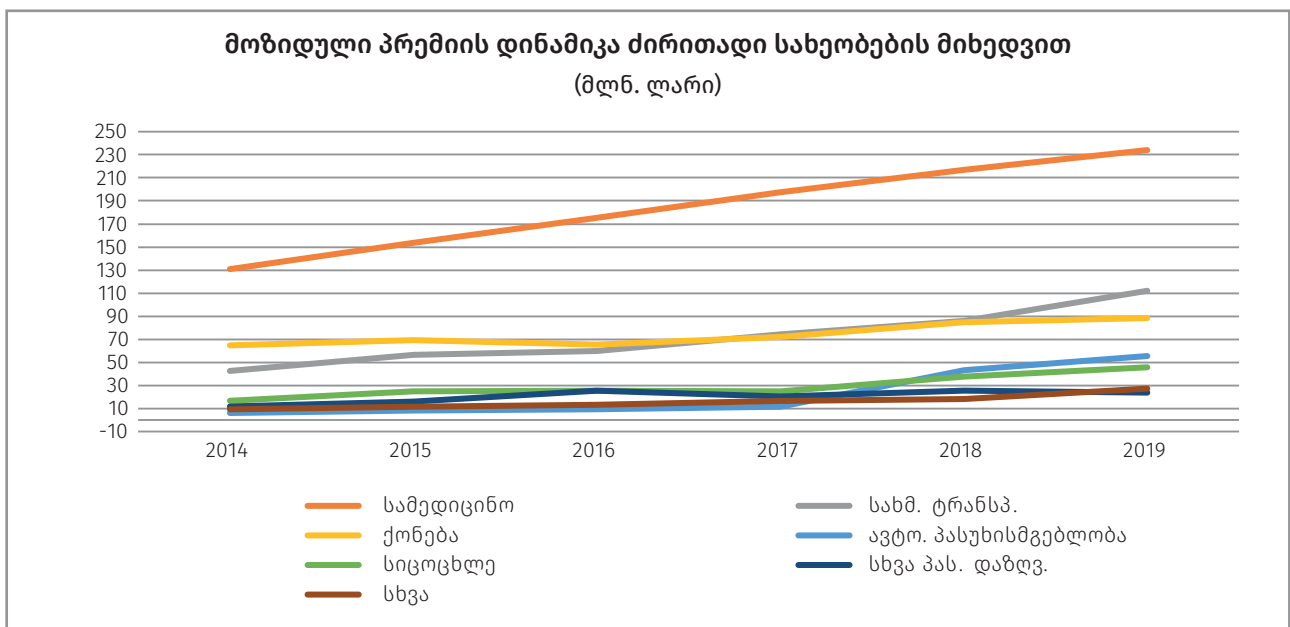
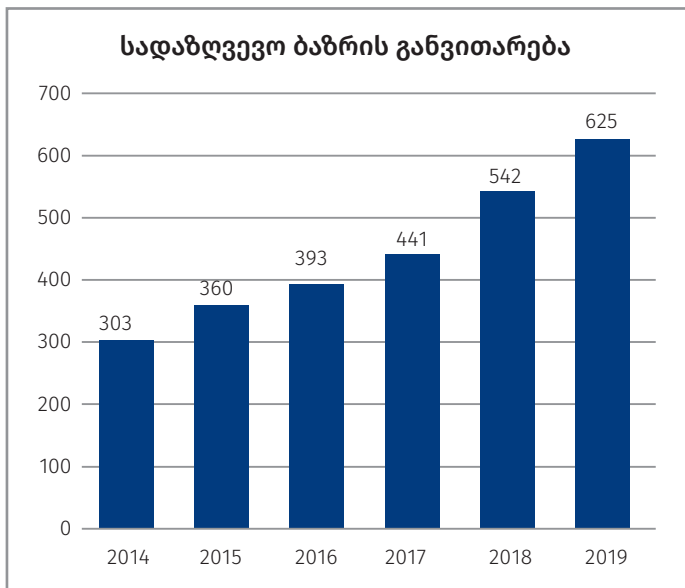
მუშაობს, თუმცა, ბაზარზე აქტიურად ვითარდება მოკლევადიანი სიცოცხლის დაზღვევის მიმართულებაც, რასაც ხშირად ჯანმრთელობის დაზღვევის და საბანკო პროდუქტების რეალიზებისას მათი ერთ-ერთი შემადგენელი კომპონენტი.

მოცემულ დიაგრამაზე გამოსახულია სადაზღვევო ბაზრის განვითარების ბოლო 22 წლის ისტორია. რა თქმა უნდა, იყო როგორც ზრდა, ასევე მკვეთრი კლებაც მოზიდულ პრემიაში, თუმცა ამ მოვლენებს აქვს ლოგიკური ახსნა. მნიშვნელოვანი ზრდა 2007-2008 წლებში დაკავშირებულია ჯანმრთელობის დაზღვევის სოციალური პროგრამების დანერგვასთან, რაც სრულად ფინანსდებოდა სახელმწიფოს მიერ. იყო ასევე შემცირება 2011-ში, რაც მოხდა გარკვეული პროგრამების დაფინანსების შემცირების შედეგად. შემდეგ, 2012 წელს სოციალური პროგრამების ბენეფიციართა რაოდენობა მკვეთრად გაიზარდა (მოხდა პენსიონრების და 5 წლამდე ასაკის ბავშვების პროგრამაში ჩართვა),

თუმცა მაღალი სოციალური მნიშვნელობის გათვალისწინებით, აღნიშნული პროგრამების მართვა გადაეცა სპეციალიზებულ სახელმწიფო სტრუქტურას (სოციალური მომსახურების სააგენტოს).

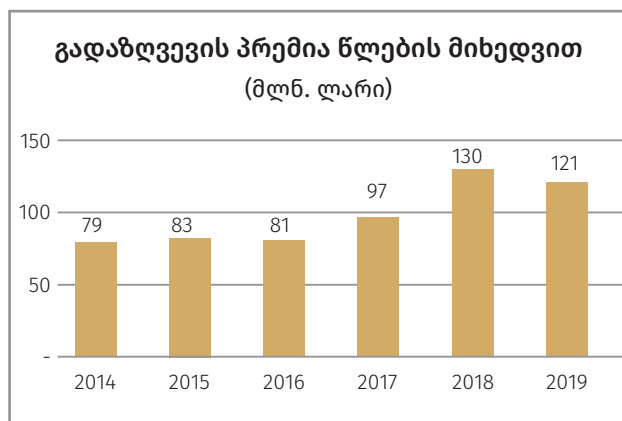
ამავე დროს, ჯანმრთელობის დაზღვევის კორპორაციული პროგრამების პოპულარობაც იზრდებოდა და დროთა განმავლობაში, მზღვეველებმა შეიმუშავეს კომპლექსური სადაზღვევო პროდუქტები, რამაც დაუყოვნებლივ ასახვა პოვა მოზიდულ პრემიაზე 2014 წლიდან. სწორედ სამედიცინო დაზღვევის მიმართულება დღეს საქართველოს სადაზღვევო ბაზრის უდიდეს წილს იკავებს.

ჯანმრთელობის დაზღვევა კვლავ წარმოადგენს დაზღვევის ყველაზე მოთხოვნად პროდუქტს საქართველოს ბაზარზე. თუმცა, ამავე დროს, ის არის მზღვეველებისთვის ყველაზე ზარალიანი, რადგან ამ სახეობაში ზარალების სიხშირე ბევრად აღემატება ნებისმიერი სხვა სახეობის მაჩვენებელს. დროთა განმავლობაში, ასევე ფიქსირდება გარკვეულიზრდასახმელეთოტრანსპორტის და შესაბამისი პასუხისმგებლობის დაზღვევის მიმართულებებითაც.

შენიშვნა 1: „სხვა პასუხისმგებლობის დაზღვევა“ მოიცავს პროფესიული პასუხისმგებლობის, დამქირავებლის პასუხისმგებლობის და ზოგადი სამოქალაქო პასუხისმგებლობის დაზღვევის სახეობებს, რომლებიც არ არის დაკავშირებული სახმელეთო ან სხვა სახის ტრანსპორტის დაზღვევასთან.

შენიშვნა 2: „სხვა“ ძირითადად მოიცავს ტვირთების, სამოგზაურო, საზღვაო ტრანსპორტის, საავიაციო, ვალდებულებათა შესრულების და ფინანსური დანაკარგებისაგან დაზღვევის სახეობებს.

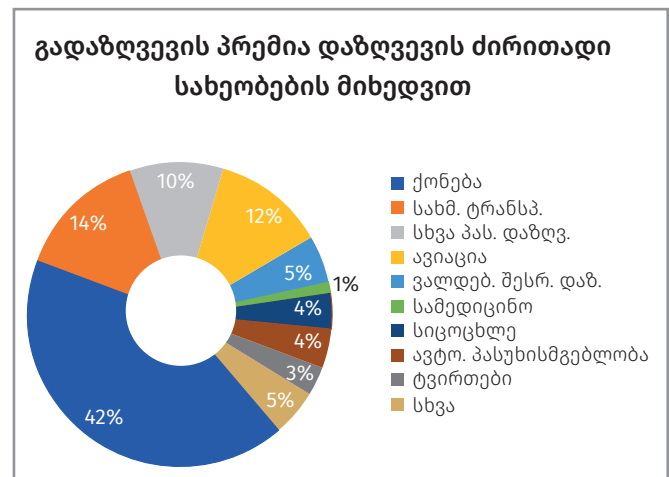
გადაზღვევა წარმოადგენს მზღვეველის ყოველდღიური საქმიანობის ერთ-ერთ უმნიშვნელოვანეს ნაწილს და მზღვეველის ფინანსური სტაბილურობის უზრუნველყოფის უმნიშვნელოვანეს ინსტრუმენტს წარმოადგენს. როგორც ვხედავთ, გადაზღვევის დაფარვა კანონზომიერად მიჰყვება მზღვეველების საქმიანობის განვითარებას. გადამზღვეველთა მონაწილეობა რჩება სტაბილური აღებული ვალდებულებების უმეტეს ნაწილში, განსაკუთრებით ეს ეხება ქონებრივი რისკების და

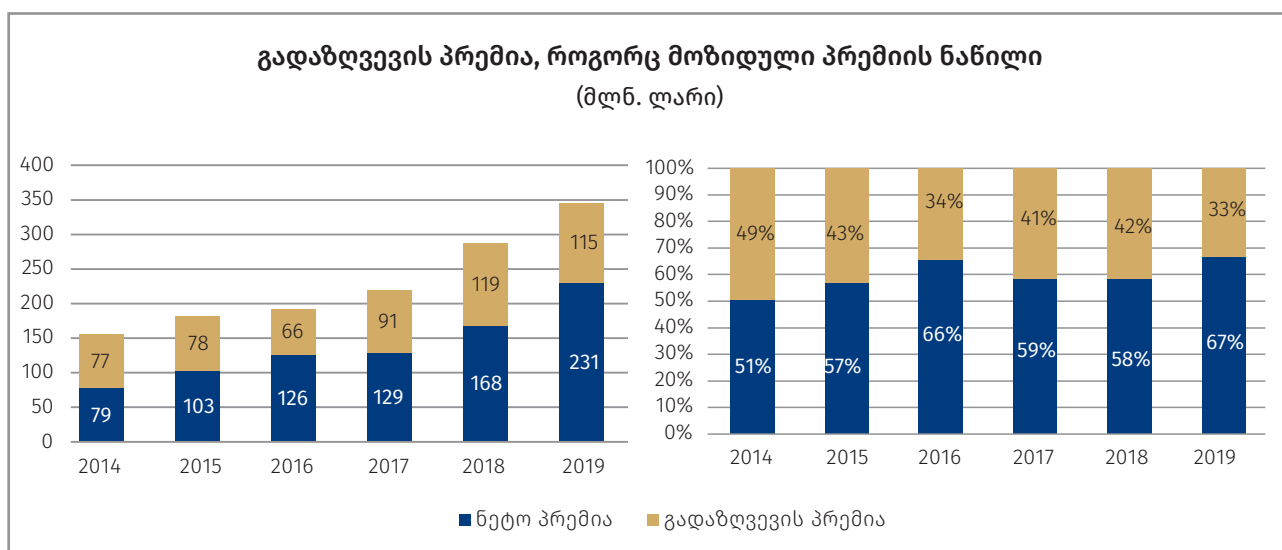
პასუხისმგებლობის დაზღვევის მიმართულებებს.

2019 წელს გადაზღვევის პრემიის შემცირება მოხდა ქონების და ავტოტრანსპორტის დაზღვევის სახეობებში. ავტოტრანსპორტის დაზღვევის სახეობაში ერთ რისკზე ვალდებულების მოცულობა შედარებით მცირეა, ხოლო ქონების დაზღვევის შემთხვევაში, დასრულდა ერთ-ერთი მსხვილი საერთაშორისო საინვესტიციო პროექტი, რაც თავის მხრივ აისახა შესაბამისი გადაზღვევის პრემიის შემცირებაში.

შენიშვნა: მაჩვენებლები არ მოიცავს ჯანმრთელობის და სიცოცხლის დაზღვევის და გადაზღვევის მონაცემებს. ძირითადი მიზეზი კი მდგომარეობს იმაში, რომ სიცოცხლის დაზღვევა მეტწილად გაერთიანებულია ჯანმრთელობის დაზღვევის პროდუქტებში როგორც მარტივი ერთწლიანი სიცოცხლის დაზღვევა განსაზღვრული თანხებით ან ცალკე, საბანკო-სასესხო ვალდებულების ფარგლებში გაცემული სიცოცხლის დაზღვევის სახით. სწორედ ამიტომ, გადაზღვევა აღნიშნულ სახეობებში არ არის ისეთივე ხშირი, როგორც ქონების და პასუხისმგებლობის დაზღვევის სახეობებში.

აქვე აღსანიშნავია, რომ პრაქტიკაში სულ უფრო პოპულარული ხდება მოცულობითი და კომპლექსური ობლიგატორული გადაზღვევის ხელშეკრულებების გაფორმება და მზღვეველები ცდილობენ ამით მინიმუმამდე დაიყვანონ ფაქულტატიური გადაზღვევის ხელშეკრულებების რაოდენობა.

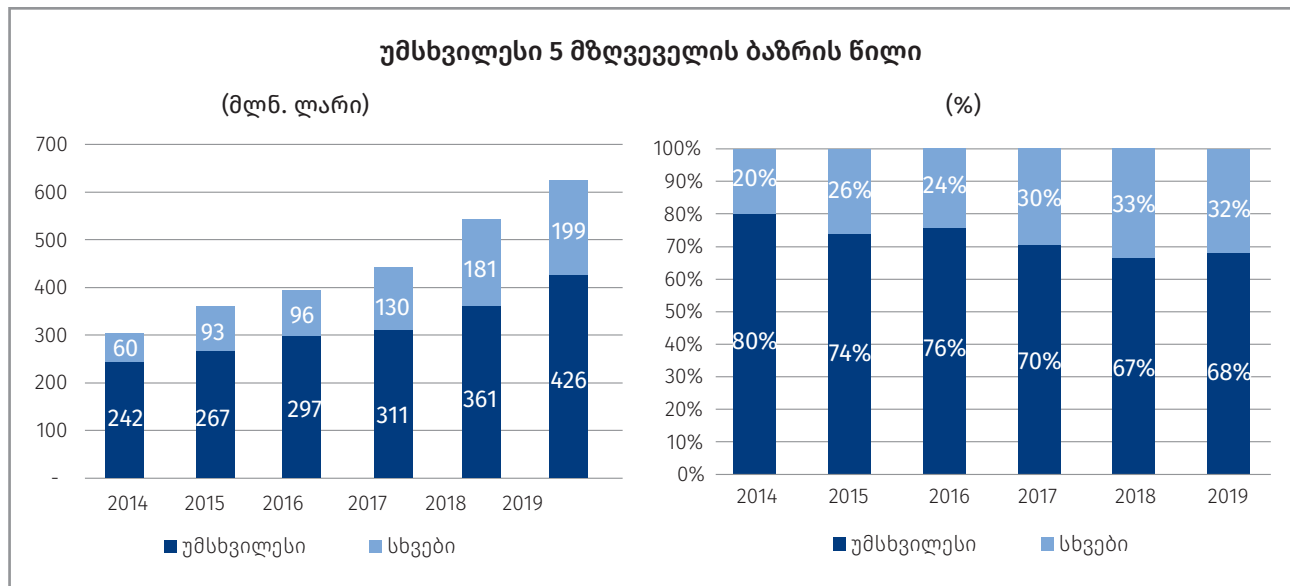
ობიექტური მიზეზების გამო ჯანმრთელობის დაზღვევის და გადაზღვევის პრემია არ იღებს მონაწილეობას ზემოხსენებულ მონაცემებში.

დაზღვევის სახეობები	2014	2015	2016	2017	2018	2019
სამედიცინო	0%	0%	6%	0%	3%	0%
სახმ. ტრანსპ.	4%	6%	3%	17%	26%	15%
ქონება	80%	71%	60%	63%	66%	58%
ავტო. პასუხისმგებლობა	8%	12%	7%	16%	10%	8%
სიცოცხლე	16%	19%	17%	20%	13%	12%
სხვა პას. დაზღ.	62%	60%	42%	61%	53%	53%
ავიაცია	96%	90%	75%	87%	90%	88%
ვალდებ. შესრ. დაზ.	58%	60%	54%	60%	62%	52%
ტვირთები	54%	29%	28%	29%	33%	34%
სხვა	11%	16%	21%	16%	17%	21%
სულ	26%	23%	21%	22%	24%	19%

ზემოხსენებული ცხრილი გვიჩვენებს ძირითადი სახეობების მიხედვით გადაზღვევის პრემიის პროცენტულ წილს ჯამურ პრემიაში. ყველაზე მეტად გადაზღვევის პრაქტიკა გავრცელებულია, როგორც წესი, ქონების, სხვა პასუხისმგებლობის, ავიაციის და ტვირთების დაზღვევის სახეობებში. სწორედ აღნიშნულ

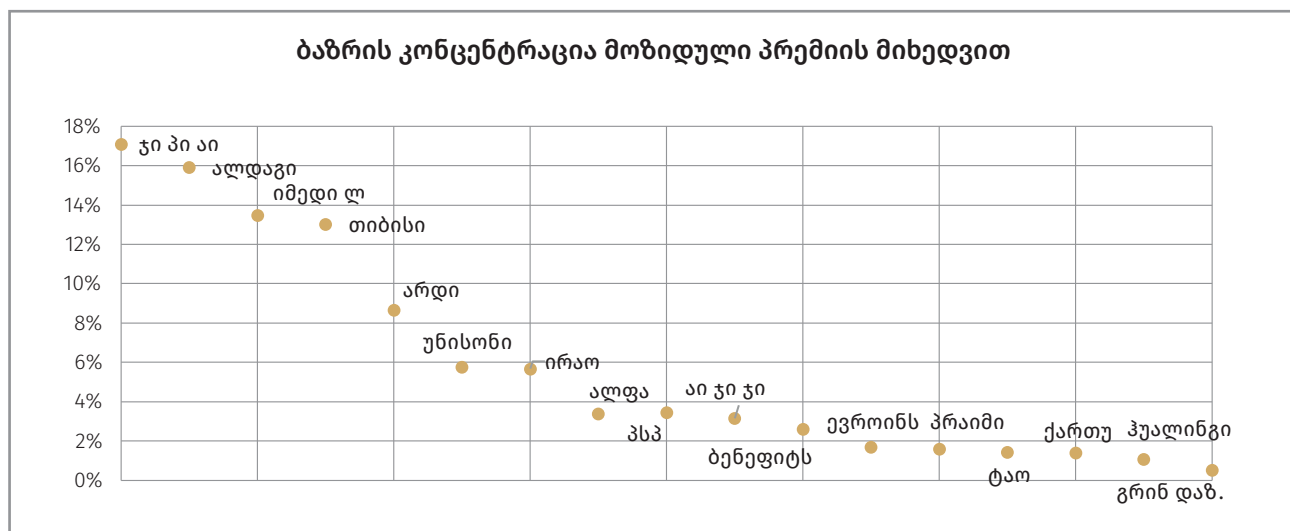
სახეობებში ხდება დიდი რისკების აღება და მათი გადანაწილება გადაზღვევის მეშვეობით. აქვე ჩანს, რომ ჯანმრთელობის დაზღვევის სახეობაში გადაზღვევის როლი მინიმალურია, რადგან აღნიშნულ სახეობაში უფრო ხშირია მცირე მოცულობის სადაზღვევო შემთხვევები, თუმცა ბევრად უფრო მაღალი სიხშირის.

8.1. ბაზრის კონცენტრაცია

ბოლო წლების განმავლობაში, საქართველოს სადაზღვევო ბაზარზე გამოჩნდა რამდენიმე ძლიერი მოთამაშე, რაც თავის მხრივ, აისახა ბაზარზე უმსხვილესი მოთამაშეების წილების გადანაწილებაზე. მიუხედავად იმისა, რომ

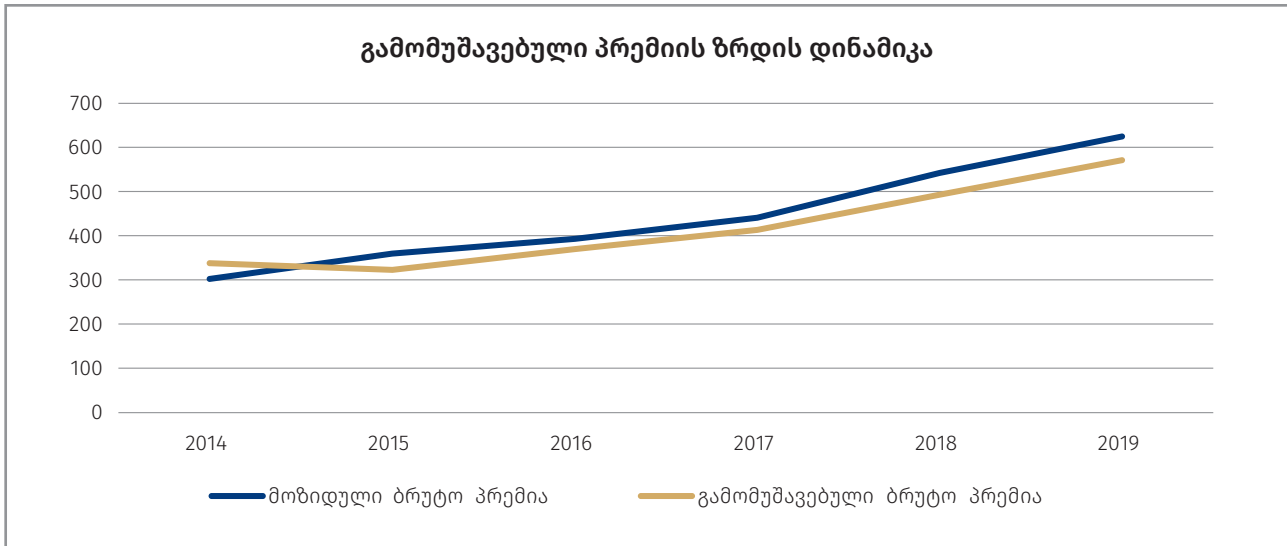
უმსხვილესი 5 მზღვეველის წილი ბაზარზე კვლავ მაღალი რჩება, შესამჩნევია დადებითი ტენდენციებიც, რაც იმაში გამოიხატება, რომ 2014 წლიდან დღემდე სხვა შედარებით მცირე მზღვეველების წილმა 20%-დან 32%-ს მიაღწია.

აღსანიშნავია ისიც, რომ წლების განმავლობაში იმ კომპანიების რაოდენობა, რომელთა წილიც ბაზარზე აღემატება 10%-ს მცირდება და ამჟამად, რისკები მეტად არის გადანაწილებული მზღვეველებს შორის, ხოლო უმსხვილეს

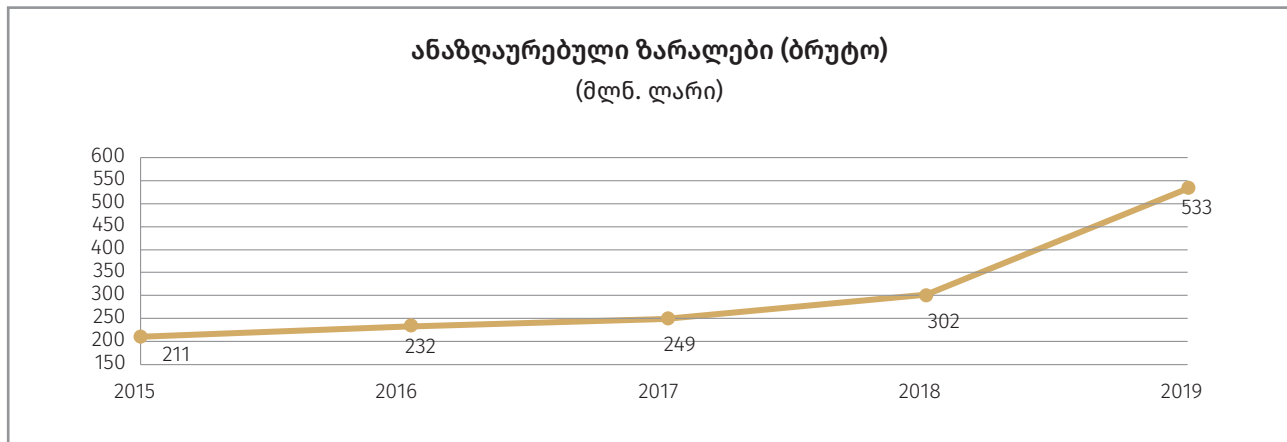
მოთამაშეთა კონცენტრაციას, გამჭვირვალობა-სა და რისკების მართვის ხარისხს სამსახური განსაკუთრებული ყურადღებით აკვირდება, რათა უზრუნველყოფილი იყოს ბაზრის სისტემური სტაბილურობა.

8.2. საქმიანობის დინამიკა

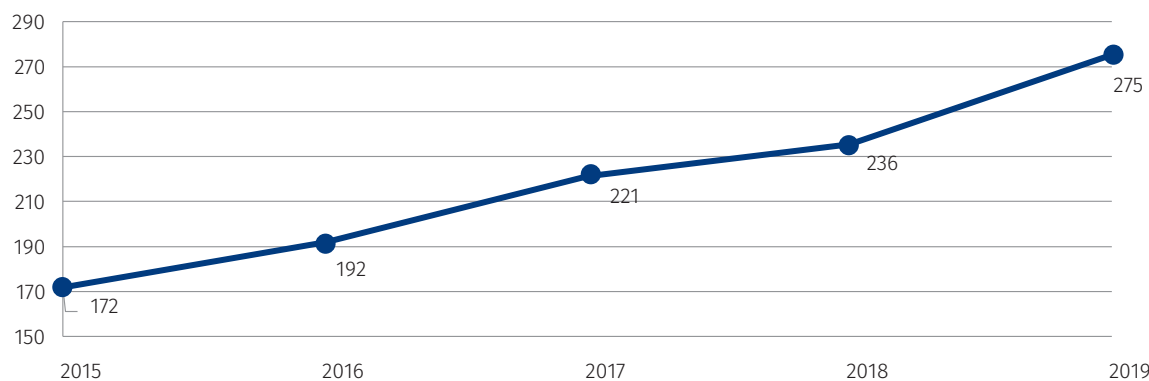
2014 წელს, საყოველთაო დაზღვევის პროგრამების სოციალური მომსახურების სააგენტოში გადანაცვლებასთან ერთად შემცირდა გამომუშავებული პრემია ჯანმრთელობის დაზღვევის სახეობაში, თუმცა ამავე დროს, შემცირ-

და ზარალებიც, ხოლო 2015 წლიდან როგორც მოზიდული, ისე გამომუშავებული პრემია სტაბილურად და თითქმის პარალელურად იზრდება, რაც ბაზრის სტაბილურ განვითარებაზე მეტყველებს.

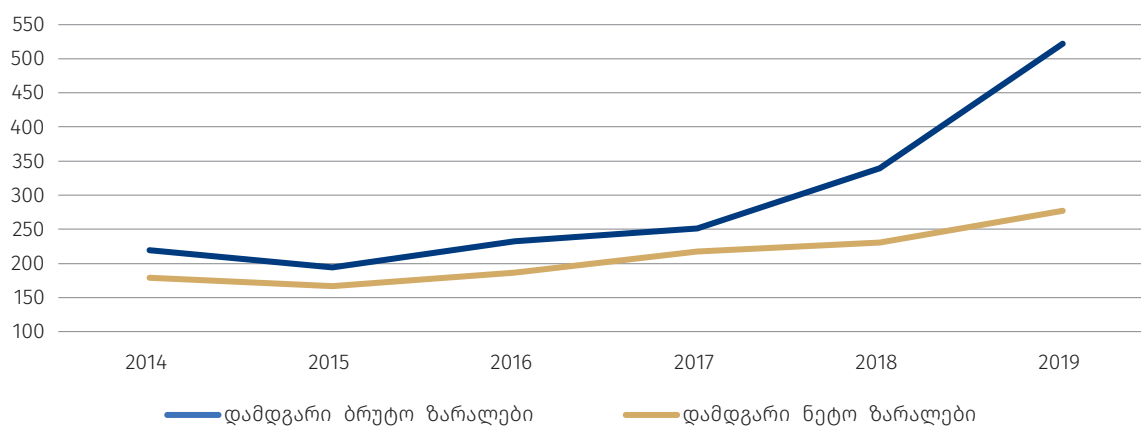
	2014	2015	2016	2017	2018	2019
ანაზღაურებული ზარალები (ბრუტო)	219	211	232	249	302	533

ანაზღაურებული ზარალები (ნეტო)
(მლნ. ლარი)

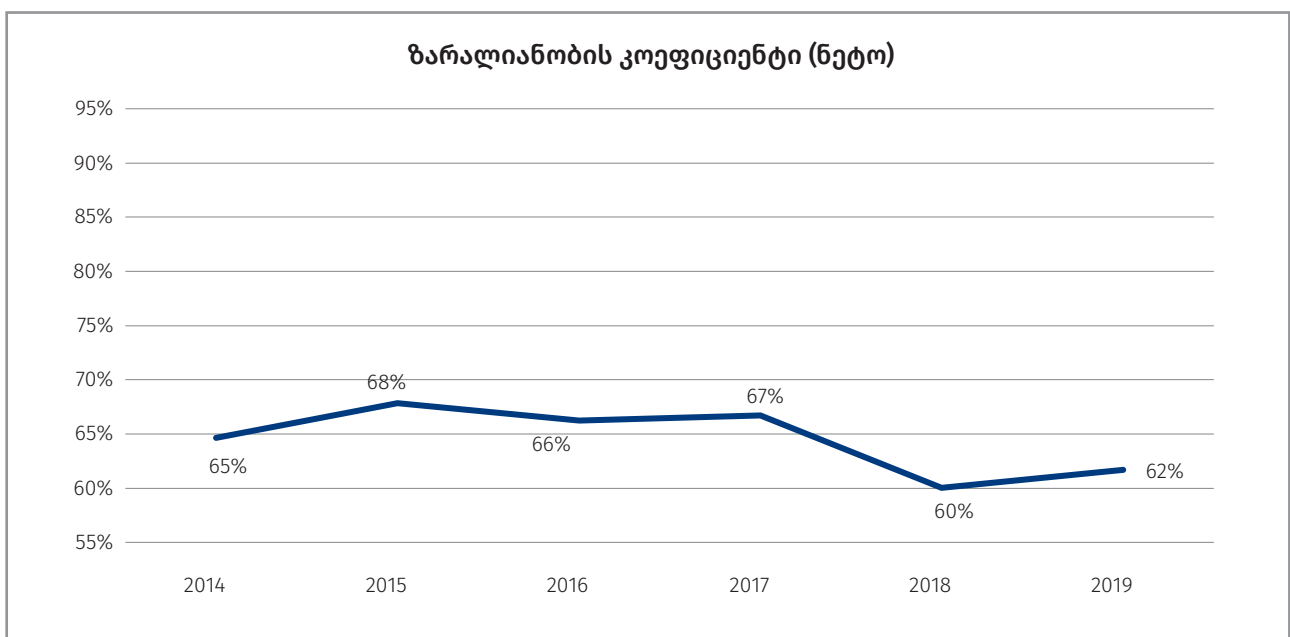
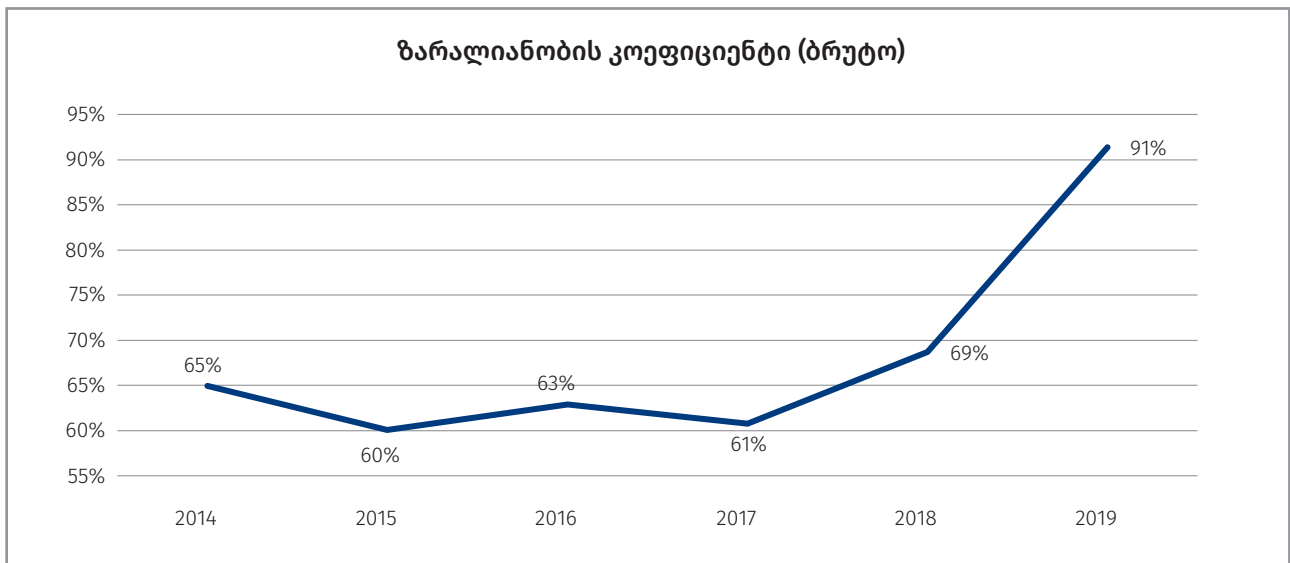
	2014	2015	2016	2017	2018	2019
ანაზღაურებული ზარალები (ბრუტო)	208	172	192	221	236	275

დამდგარი ზარალები ბრუტო და ნეტო

ზემოხსენებული ცხრილები და გრაფიკები გვიჩვენებს ხარისხიანი გადაზღვრის არსებობის მნიშვნელობას. მკაფიოდ ჩანს, რომ გადაზღვრის დახმარებით, მიუხედავად დიდი

რყევებისა და ცვალებადობისა ანაზღაურებულ და დამდგარ ბრუტო ზარალებში, გადაზღვრის დახმარებით ნეტო მაჩვენებლები ბევრად უფრო სტაბილურია.

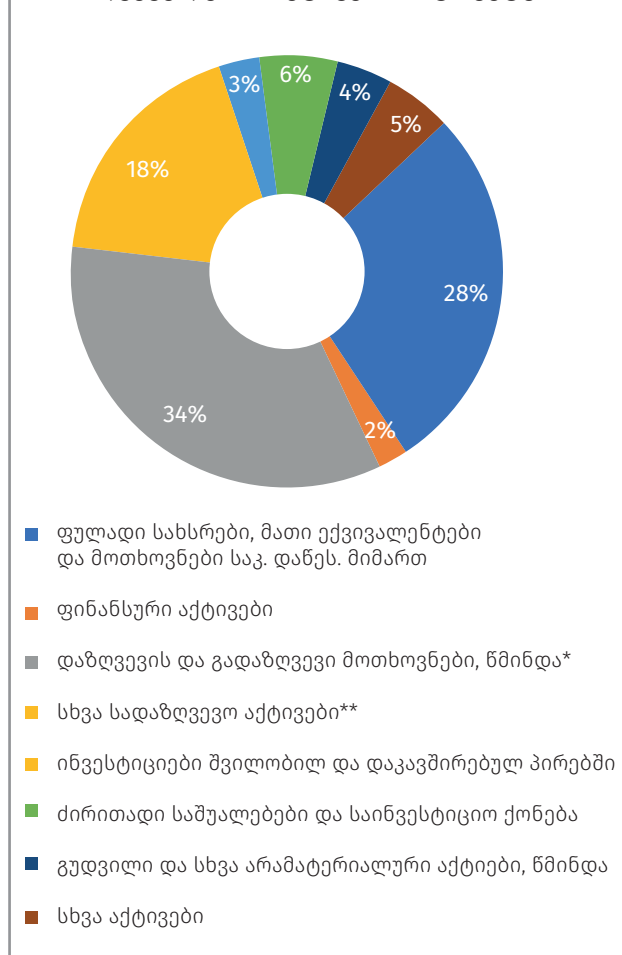
კომპლექსური გადაზღვევის ხელშეკრულებების გამოყენების საშუალებით, მიუხედავად მოცულობის ზრდისა, ნეტო ზარალიანობის კოეფიციენტი დროთა განმავლობაში მცირდება,

რაც ასევე იმის მაჩვენებელია, რომ მზღვევები ძირითადად ეფექტურ გადაზღვევის პროგრამებს იყენებენ.

8.3. მზღვევლების აქტივების და ვალდებულებების სტრუქტურა

აქტივის დასახელება	თანხა (მლნ. ლარი)
ფულადი სახსრები, მათი ეკვივალენტები და მოთხოვნები საკ. დანეს. მიმართ	226
ფინანსური აქტივები	17
დაზღვევის და გადაზღვევის მოთხოვნები, წმინდა*	274
სხვა სადაზღვევო აქტივები**	146
ინვესტიციები შვილობილ და დაკავშირებულ პირებში	20
ძირითადი საშუალებები და საინვესტიციო ქონება	48
გუდვილი და სხვა არამატერიალური აქტივები, წმინდა	29
სხვა აქტივები	39
სულ	799

მზღვევლების აქტივების სტრუქტურა

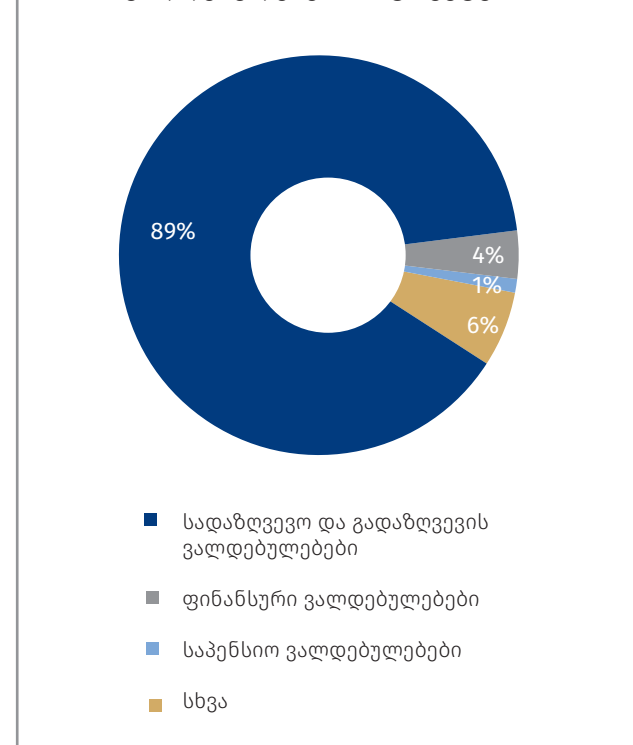

* შენიშვნა 1: სადაზღვევო და გადაზღვევის მოთხოვნები შემცირებულია კანონმდებლობით დადგენილი გაუფასურების რეზერვით;

** შენიშვნა 2: სხვა სადაზღვევო აქტივები ძირითადად შედგება რეზერვებში გადამზღვევლის წილისაგან.

მზღვევლების ჯამური აქტივების სტრუქტურა მიგვითითებს იმაზე, რომ მათი უდიდესი წილი კონცენტრირებულია ლიკვიდურ მიმართულებებში და ძირითადად დაკავშირებულია სადაზღვევო საქმიანობასთან. აქვე ჩანს, რომ ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები ლიკვიდური აქტივების 1/3 შეადგენს.

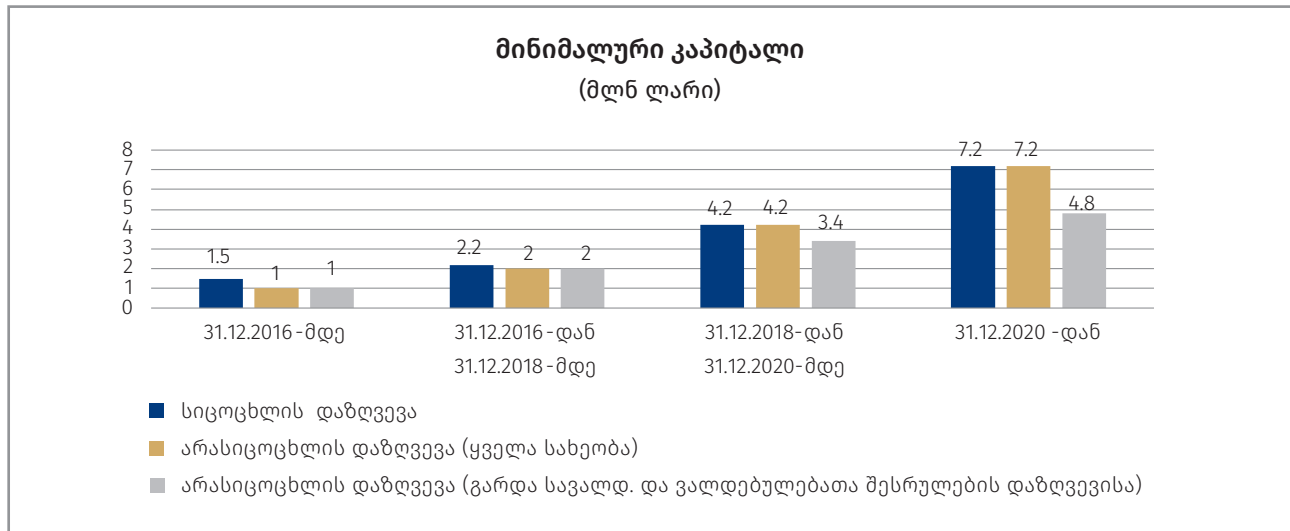
მზღვევლების საბალანსო ვალდებულებების სტრუქტურა

საბალანსო ვალდებულებების სტრუქტურიდან უფრო მკაფიოდ ჩანს, რომ მზღვევლების მიერ აღებული ვალდებულებების 89% უშუალოდ უკავშირდება სადაზღვევო და საპენსიო საქმიანობას. სადაზღვევო რეზერვების განთავსება კი ძირითადად ხდება ფულადი სახსრების

სახით. რეზერვების მხოლოდ მცირედი ნაწილი არის განთავსებული უძრავ ქონებაში ან ფინანსურ აქტივებში. თუმცა, აქვე აღსანიშნავია, რომ ფინანსური აქტივების ხარისხს სამსახური განსაკუთრებული ყურადღებით აკვირდება.

8.4. სექტორის ფინანსური სიმყარის უზრუნველყოფა

კანონმდებლობის თანახმად მზღვეველის საკუთარი კაპიტალის მინიმალური ოდენობა უნდა შეადგენდეს 4.2 მლნ ლარს ფულადი ფორმით, თუ მზღვეველი ახორციელებს საქმიანობას დაზღვევის შემდეგ სახეობებში:

- ▶ სიცოცხლის დაზღვევა;
- ▶ დაზღვევა (არა სიცოცხლის);
- ▶ გადაზღვევა;
- ▶ სავალდებულო დაზღვევის სახეობები;
- ▶ ვალდებულებათა შესრულების დაზღვევა

3.4 მლნ ლარი, თუ მზღვეველი საქმიანობას ახორციელებს მხოლოდ არა სიცოცხლის დაზღვევის სახეობებში, გარდა სავალდებულო დაზღვევის და ვალდებულებათა შესრულების დაზღვევის სახეობებისა.

31.12.2020-დან მინიმალური კაპიტალის მოთხოვნები იზრდება 7.2 მლნ ლარამდე ფულადი ფორმით, თუ მზღვეველი ეწევა საქმიანობას დაზღვევის შემდეგი მიმართულებებით:

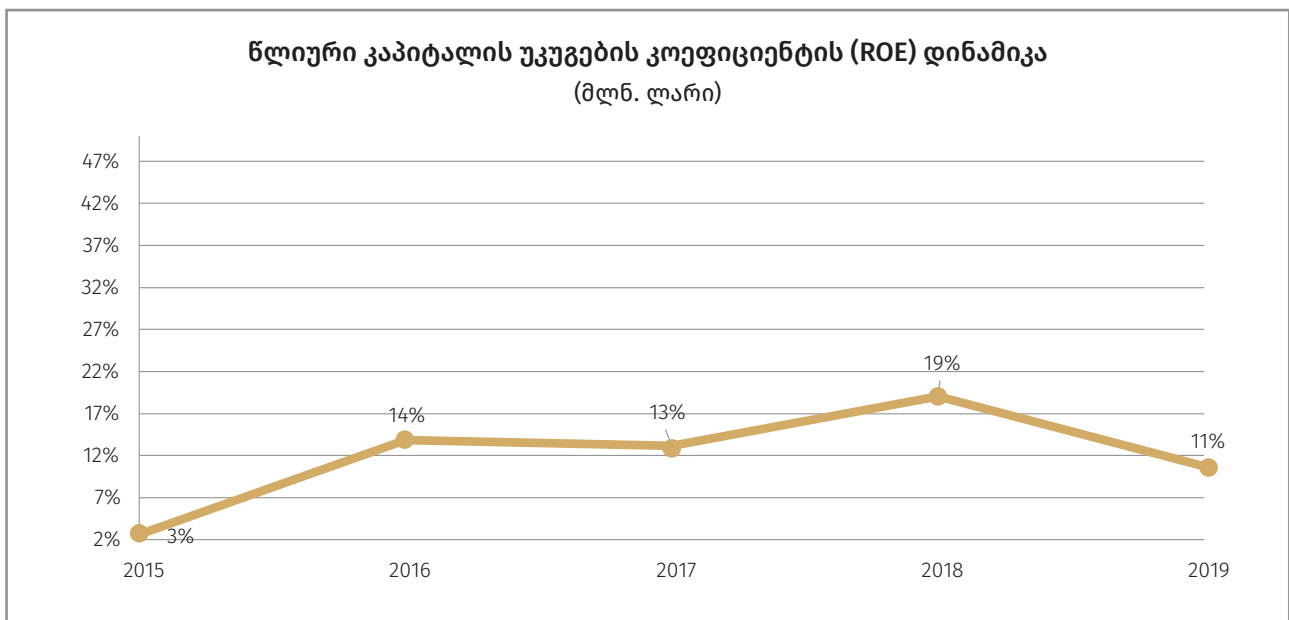
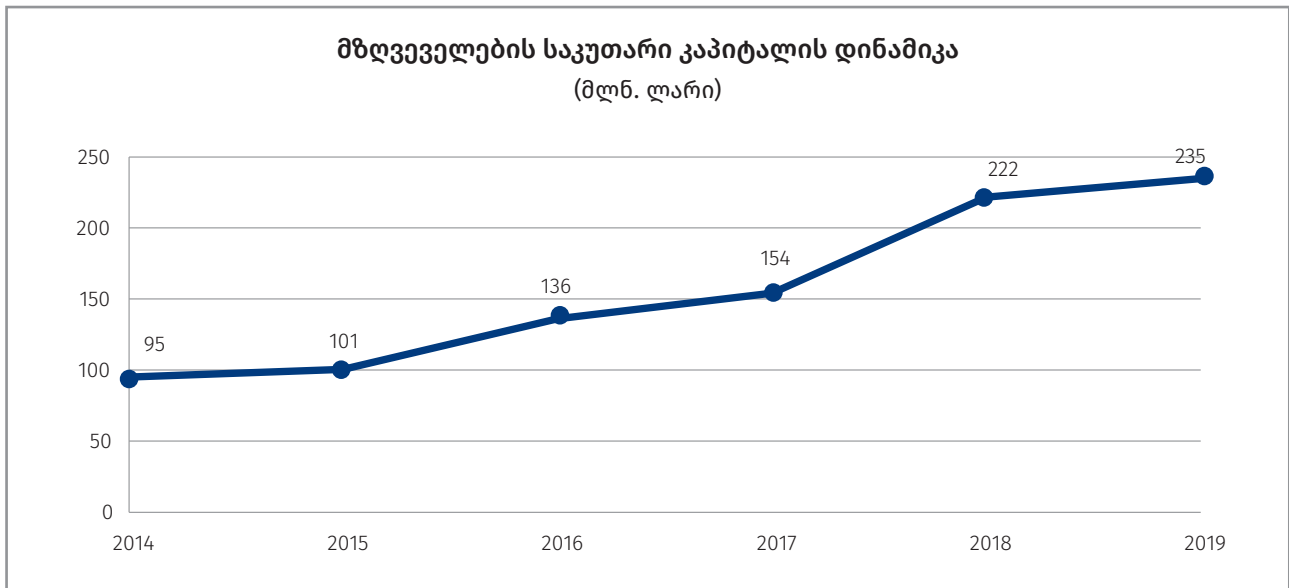
- ▶ სიცოცხლის დაზღვევა;
- ▶ (დაზღვევა) არა სიცოცხლის;
- ▶ გადაზღვევა;
- ▶ სავალდებულო დაზღვევის სახეობები;
- ▶ ვალდებულებათა შესრულების დაზღვევა.

ხოლო, თუ მზღვეველი საქმიანობას ახორციელებს მხოლოდ არა სიცოცხლის დაზღვევის სახეობებში, გარდა სავალდებულო დაზღვევის და ვალდებულებათა შესრულების დაზღვევის სახეობებისა, 2020 წლის 31 დეკემბრიდან მინიმალური კაპიტალის ოდენობა შეადგენს 4.8 მლნ ლარს.

როგორც ზემოხსენებული გრაფიკიდან ჩანს, ყველა მოქმედ მზღვეველს აქვს გარკვეული დრო იმისათვის, რომ შეასრულოს კაპიტალის ზრდის მოთხოვნები, თუმცა ლიცენზიის მადიებლებს მოეთხოვებათ, რომ ზემოხსენებული მოთხოვნები დააკმაყოფილონ ლიცენზიის მოსაპოვებლად სამსახურისათვის მიმართვის მომენტიდანვე.

მიუხედავად რამდენიმე სახეობაში საკმაოდ მაღალი ზარალიანობისა, საქართველოში ბაზრის ჯამური უკუგება კაპიტალზე (ROE) საშუა-

ლოზე მაღალია როგორც ევროკავშირის, ასევე აღმოსავლეთ ევროპის ქვეყნების უმეტეს ქვეყნებთან შედარებით.

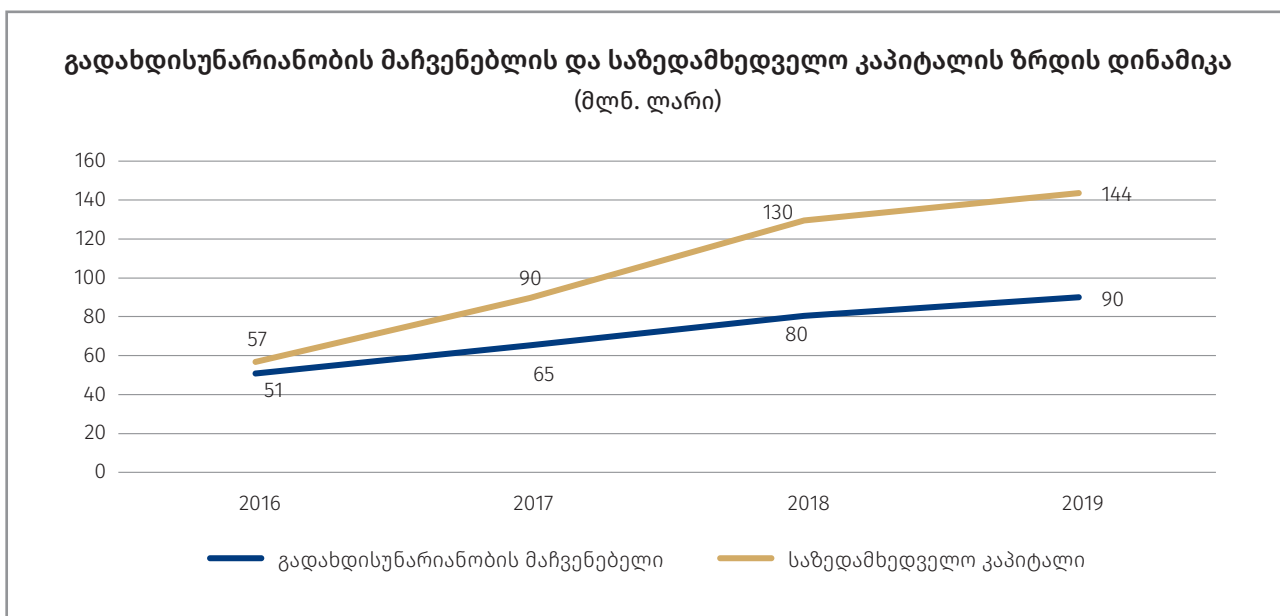
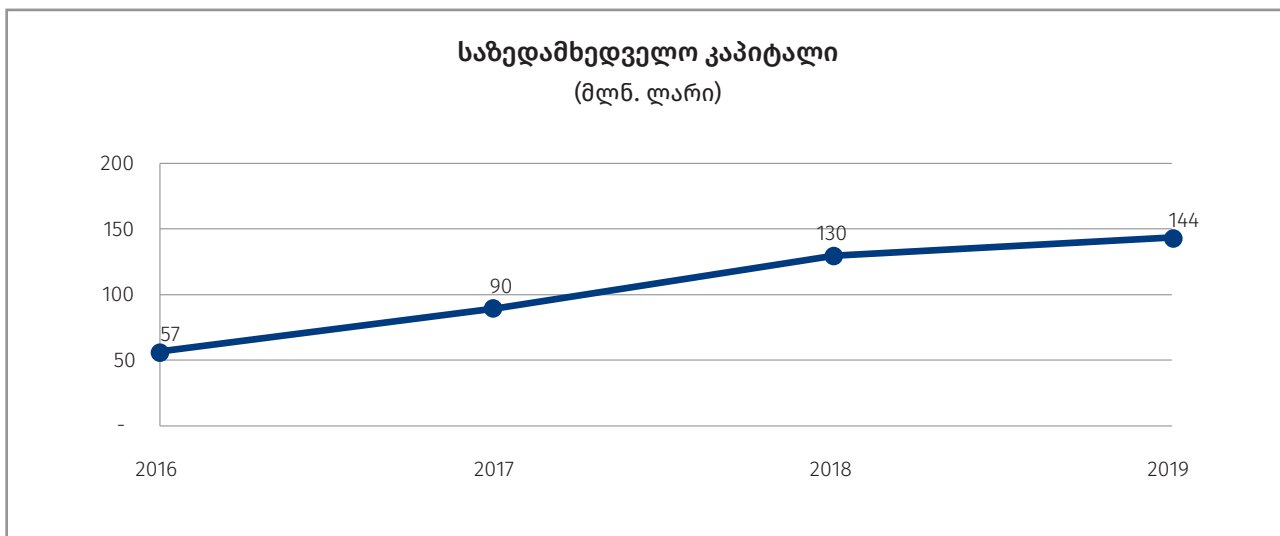
ასოცირების შესახებ შეთანხმებისა და ყველა შესაბამისი დირექტივის მოთხოვნების გათვალისწინებით, მზარდი მინიმალური კაპიტალის მოთხოვნებთან სამსახურმა შემოიღო საზედამხედველო კაპიტალის მოთხოვნები და დანერგა ე.წ. „გადახდისუნარიანობა 1“-ის (Solvency 1) საზედამხედველო რეჟიმი.

2016 წელს გადახდისუნარიანობისა და საზედამხედველო კაპიტალის მოთხოვნების დანერგვამ გადამწყვეტი როლი ითამაშა მზღვევლების კაპიტალის ეტაპობრივ ზრდაში.

საზედამხედველო კაპიტალის დათვლისას მზღვევლების საბალანსო კაპიტალს აკლდება

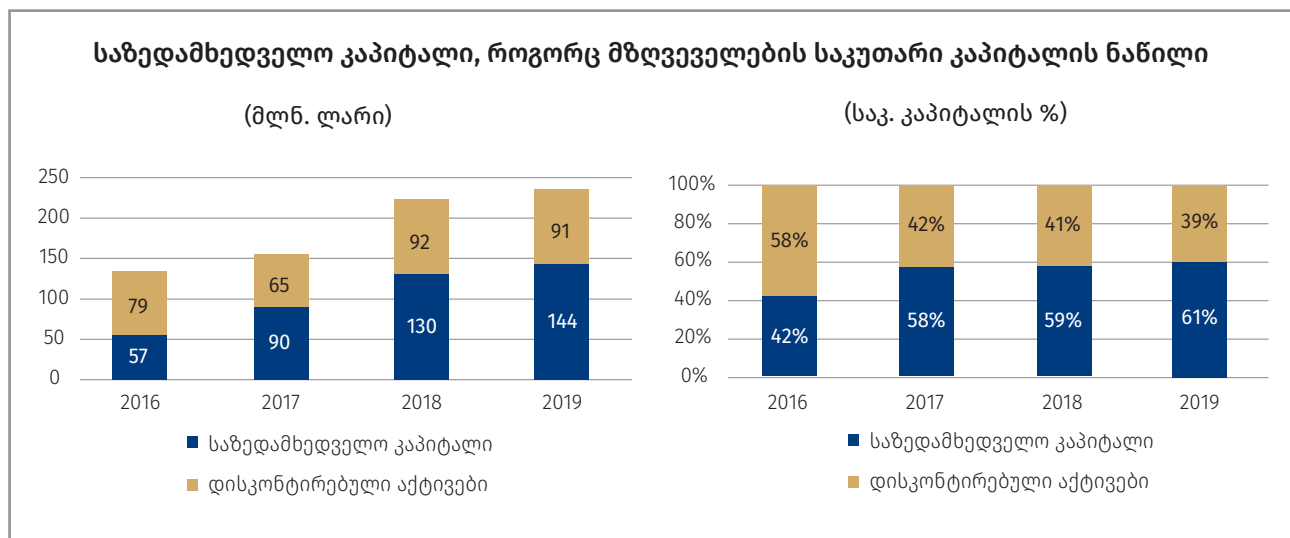
გარკვეული აქტივები, რადგან საზედამხედველო კაპიტალი უნდა წარმოადგენდეს მზღვეველის კაპიტალის იმ ნაწილს, რომელიც შედგება უფრო მეტად ლიკვიდური აქტივებისაგან.

ზემოხსენებულის გამო მზღვეველების ნაწილს მოუწია კაპიტალში დამატებითი დაბანდების განხორციელება, თუმცა ამავე დროს, სამსახური მაქსიმალურად ხელს უწყობდა კომპანიების მომგებიანობისა და ზოგადად სადაზღვევო ბაზრის განვითარებას.

როგორც მოცემული გრაფიკებიდან ჩანს, ბოლო წლების განმავლობაში საზედამხედველო კაპიტალის ზედმეტობა გადახდისუნარიანობის მაჩვენებელზე მნიშვნელოვნად გაუმჯობესებულია, რაც მეტყველებს ბაზრის ფინანსური სტაბილურობის გაუმჯობესებაზე.

2019 წლის ბოლოსათვის ზედმეტობამ 60%-ს გადააჭარბა, რაც ბევრად უკეთესი შედეგია იმ ვითარებასთან შედარებით, რომელიც იყო ახალი მოთხოვნების დანერგვისას.

საზედამხედველო კაპიტალის მოთხოვნების დანერგვის მომენტიდან (2016 წლიდან) დღემდე მნიშვნელოვნად შემცირებულია დისკონტირებული აქტივების წილი კომპანიების ჯამური აქტივების მოცულობაში.

8.5. სადაზღვევო ბროკერები

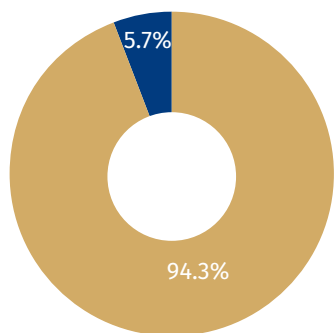
2019 წლის ბოლოს საქართველოს სადაზღვევო ბაზარზე არსებული 16 სადაზღვევო ბროკერიდან ნახევარი არ გამოირჩეოდა მნიშვნელოვანი მოცულობის აქტიურობით.

სადაზღვევო ბროკერებს საშუაშვლო საქმიანობის განხორციელების უფლება აქვთ ერთდროულად როგორც დაზღვევის, ისე გადაზღვევის მიმართულებით, თუმცა სამსახურის ხელთ არსებული სტატისტიკური მონაცემე-

ბიდან ნათლად ჩანს, რომ მათი საქმიანობის დიდი წილი მოდის გადაზღვევის სფეროში საშუაშვლო საქმიანობაზე, ვიდრე დაზღვევის სფეროში საშუაშვლო საქმიანობაზე.

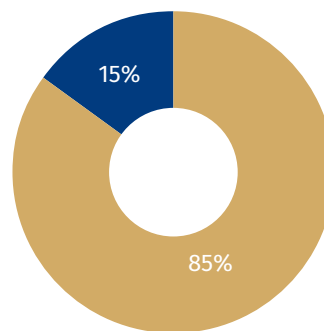
ასევე, უნდა აღინიშნოს, რომ სადაზღვევო ბროკერების საქმიანობა სადაზღვევო ბიზნესის საკმაოდ მნიშვნელოვან ნაწილს წარმოადგენს. იგი არის მნიშვნელოვანი რისკის მატარებელი მომხმარებელთა კუთვნილი თანხების და რისკების განთავსების ხარისხის მიმართულებით. სწორედ ამის გათვალისწინებით, განხორციელდა დაზღვევის შუამავლების მარეგულირებელი საზედამხედველო ჩარჩოს გაძლიერება, რაც მომავალში უფრო მეტად უზრუნველყოფს საქმიანობის მაღალ ხარისხს, პროფესიონალიზმსა და საიმედოობას.

**ბროკერების მონაწილეობა სადაზღვევო
პრემიის მოზიდვაში**

■ სადაზღვევო ბროკერების წილი

**ბროკერების მონაწილეობა გადაზღვევის
ოპერაციებში**

■ სადაზღვევო ბროკერების წილი

WWW.INSURANCE.GOV.GE